

Tēva diena bez tēviem

Edgars Gabranovs

Svētdien ikvienu interesentu gaidīja Šķilbēnu pagasta kultūras centrā "Rekova", lai kopā pavadītu Tēva dienu. Afīšas vēstija, ka neizpaliks dažādas aktivitātes bērniem un viņu vecākiem, jo īpaši tēviem. Tiesa, atsaucība bija niecīga, turklāt uz pasākumu neieradās neviens tētis.

Kultūras centra "Rekova" vadītājs Normunds Orlovs pirms Tēva dienas pasākuma atzina, ka COVID-19 laikā ir neiespējami prognozēt, cik liela vai maza būs cilvēku atsaucība. "Tāpat savu artavu ienes ražas novākšanas laiks," viņš sprieda. Tāpat N.Orlovs uzsvēra, ka Tēva dienas rīkošanas pamatideja ir iesaistīt aktivitātēs tēvus, kuri nereti ir kūtrāki par māmiņām: "Jā, Tēva dienas atzīmēšana Latvijā nav populāra un tik plaši atzīmēta kā Māmiņu diena. Piemēram, ASV Tēva dienu atzīmē daudz vērienīgāk. Vai pie mums šī diena kādreiz kļūs pieprasīta? Jā, ja mēs to vairāk popularizēsīm, kā arī akcentēsīm tēvu lomu bērnu audzināšanā. Tas ir veids, kā bērniem vairāk satuvināties ar saviem tēviem. Uz kuri pusi mēs ejam? Šķiet, uz brīvāku ģimenes modeli. No vienas puses tas ir labi, jo bērni var vairāk izpausties. No otras – slikti, jo jaunā paaudze aiziet pašplūsmā, izpaliek kontrole un kontakts." Tautā, kādam jābūt ideālam tētim, Šķilbēnu pagasta kultūras dzīves organizators atzina, ka tas ir sarežģīts jautājums: "Nezinu, vai ideālu dzīvē var sasniegt." Normunds tētim Vitālijam novēl lielu izturību: "Viņš atbalsta visas manas radošās idejas. Viņš ir fleksibls cilvēks – iedvesmo, kad man ir skumji; izsaka reālu un vērtīgu viedokli, kad lidoju debesīs."

Rekavas vidusskolas 9.klases skolniece Alīna Kalacka ir pārliecināta, ka Latvijā vairāk svin Māmiņu dienu: "Tēva diena pie mums nav iegājusies. Kādam jābūt labam tētim? Mīļam! Mans tētis Jurijs Supe ir skaists un labsirdīgs. Novēlu viņam labu veselību un izturību!" Arī 12.klases audzēknis Jurģis Milaknis secina, ka Tēva dienu mūsu valstī plaši neatzīmē: "Iespējams, tāpēc, ka tēvi ir vīrieši jeb stiprā dzimuma pārstāvji. Mēs taču zinām, ka vairāk uzmanības jāvelta sievietēm. Laukos tradīcijas ir vairāk godā celtas nekā lielās pilsētās. Ideālam tēvam jābūt mīlošam, jāgādā par ģimeni. Tētim Jurim novēlu spēku, izturību – liels paldies viņam!" Savukārt Tēva dienas apmeklētāja Ināra no Briežuciema uzskata, ka tēvi ir atturīgāki par māmiņām. Viņasprāt, būtiskāk, lai ģimenēs ir bērni: "Viņi arī vīriešus izaudzinās par atbildīgiem tēviem."

Labklājības ministrijas veiktās iedzīvotāju aptaujas dati liecina, ka rūpes par bērniem Latvijā pamatā aizvien tiek uzskatītas par sievietes atbildību. Īpaši izteikti tas vērojams šķirto ģimeņu vidū. Tikai katrā otrajā šķirtajā ģimenē (52%) tēvi tiek iesaistīti bērnu aprūpē, bet tikai katrs desmitais tētis (11%) uzņemas vienlīdz lielas rūpes kā mamma. Neraugoties uz to, ka tēva loma un iesaiste bērnu aprūpē pieaug, tikai puse jeb 51% sabiedrības uzskata, ka tēvi, dzīvojot vieni paši, var vienlīdz labi parūpēties par bērnu kā māte. To pavada pastāvošie stereotipi – lielākā daļa (81%) iedzīvotāju ir piedzīvojuši vai tuvinieku lokā novērojuši stereotipus balstītu attieksmi attiecībā uz tēva un mātes pienākumu sadali bērnu aprūpē. Visbiežāk tā izpaužas kā lielāka sadzīvīsko pienākumu (ēst gatavošana, ikdienas mājas solis) pārlīkšana uz sievietes pleciem.

Foto - E.Gabranovs

Gatavi darboties. Šķilbēnu pagasta kultūras centra "Rekova" jauniešu kapelas dalībnieki Jurģis Milaknis un Alīna Kalacka (foto) bija gatavi vadīt Tēva dienas aktivitātes Rekovā. Juris gaidīja mazākus bērnus, lai no produktiem veidotu cilvēciņus, bet Alīna – vadītu orientēšanās sacensības.

Nākamajā
adugunī

● **DOT / punkts**
Laikmetīgās keramikas izstāde

● **Kad darbs ir misija**
Žurnāliste Lolita Lūse Iepojas,
ka ir latgaliete

Gaida pieteikumus balvai "Sauls laiva"

14.septembrī Izglītības un zinātnes ministrija izsludināja pretendentu pieteikšanos pieaugušo neformālās izglītības balvai "Sauls laiva" (pieteikumus var iesniegt līdz 1.novembrim). Balvas pretendentu var pieteikt pašvaldības domes priekšsēdētājs, pašvaldības izglītības pārvaldes vadītājs, pieaugušo neformālās izglītības iestādes vai citas organizācijas vadītājs, kā arī pieaugušie, kas piedalījušies neformālās izglītības mācībās, un šajā gadījumā ierosinājums jāparaksta vismaz 10 attiecīgās mācību grupas sastāvā reģistrētiem cilvēkiem.

Atjauno autoceļa segumu

Turpinās seguma atjaunošana uz autoceļa Rēzekne–Gulbene (P36) posmā no krustojuma ar autoceļu Lubāna–Upatnieki (V842) līdz

Īsziņas

Gulbenei (65,48.-86,69. km). Tur būs divi ar luksoforiem regulēti posmi un ātruma ierobežojums 70 un 50 km/h. Lai remonta posmu izbrauktu, būs nepieciešama vismaz pusstunda.

Atklās izstādi

16.septembrī plkst. 16.00 Balvu Novada muzejā ikviens interesents gaidīts uz Latvijas laikmetīgās keramikas izstādes no Daugavpils Marka Rotko mākslas centra kolekcijas "DOT/punkts" atklāšanu.

Aicina uz Tautas skrējienu

19.septembrī plkst. 10.15 pie Rekavas vidusskolas sāksies sportistu reģistrācija tradicionālajā Tautas skrējienā "Rekova-Balkani-Rekova". Dalījums vecuma grupās, distances no 500 metriem līdz 11 kilometriem.

Vārds žurnālistam

Sanita Karavoičika

Pēdējā laikā arvien vairāk dzirdu sarunas par darbu un bezdarbu, vēlmēm un reālajām iespējām, jo tuvojas novadu apvienošanas laiks. Tas nozīmē tikai vienu - vismaz uz kādu laiku arī mūsdienu bezdarbnieku rindas kļūs garākas. Nesen satiku kādu paziņu - izglītotu, inteligentu sievieti ar augstāko izglītību, kura jau labu laiku lūko pēc darba iespējām. Lūkot jau var, tikai nav ko nolūkot. Diemžēl arī Nodarbinātības valsts aģentūrā (NVA) palīdzīgu roku sniegt nevar, jo vakanču esot tik, cik ir. Vienīgi viņai ieteica apmeklēt piecu dienu semināru par tēmu, kā mazināt stresu. "Nez, man vienai tas šķiet jocīgi darba piedāvājuma vietā ieteikt iemācīties mazināt stresu?" sašutusi jautāja paziņa. Viņasprāt, bezdarbniekiem braukšana atzīmēties, atrādīt darba meklējumu dienasgrāmatu ar ierakstiem par darba vakancēm ir kārtējā formalitāte atskaitēm un nekas vairāk. Kāda jēga no sarakstītām papīra lapām, ja tāpat zināms, ka laukos un mazpilsētās algota darba atrašana ir gandrīz neiespējamā misija? Un ja arī kāda vakance tomēr atrodas, tad bieži vien beigās izrādās, ka tajā iekārtots kāds savējais. Balstoties uz savu pieredzi, paziņa ir pārliecināta, ka to visu sabiedrība zina, taču pieņem kā pašu par sevi saprotamu, jo tā dara daudzi. Mēs pieveram acis uz apkārtesošajām nebūšanām un ačgārnībām, toties skaļi diskutējam par nemieriem ārvalstīs, runājam par līdzekļu piešķiršanu citu valstu iedzīvotājiem, par sankciju noteikšanu utt. Bet varbūt tomēr vispirms vajag sakārtot lietas savās mājās? Lai godīgu attieksmi un rūpes par sevi izjūt ikviens. Arī tas pats bezdarbnieks, kuram tā vietā, lai palīdzētu atrast darbu, valsts iesaka iemācīties mazināt stresu.

Latvijā

Lielo rindu dēļ CSDD pagarina motociklu eksāmenu sezonu. Neiespējamā misija - tā mēģinājums pierakstīties uz motociklu vadīšanas tiesību eksāmeniem šīs vasaras beigās raksturo topošie motobraucēji. Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) šogad novēro lielāku pieprasījumu gan pēc motociklu, gan pēc autovadītāju tiesību iegūšanas. Papildu spriedzi radījis arī vīrusa pandēmijas pārrāvums veselības pārbaūžu un pirmās palīdzības kursu kārtošanā. Interese par A kategorijas tiesību iegūšanu ir ievērojami pieaugusi. To apliecina CSDD statistika - no sezonas sākuma līdz 1. septembrim pieņemti 2503 praktiskie eksāmeni mopēdu, A, A1 un A2 kategorijas tiesībām, kas ir par 211 vairāk nekā pērn. Un tā kā CSDD motociklu eksāmenus standartā pieņem tikai no 1. aprīļa līdz 1. oktobrim, pierakstīties uz eksāmenu vēl šajā sezonā daudziem gribētājiem izrādījies teju neiespējamā misija. Lai pēc iespējas izvairītos no eksāmenu sastrēgumiem rudenī, instruktori iesaka iespēju robežās izvēlēties mācībām mazāk noslogotus gadalaikus.

Aprite pusgads kopš Covid-19 globālās pandēmijas. 11. septembrī apritēja pusgads kopš Pasaules Veselības organizācija pasludināja koronavīrusa Covid-19 globālo pandēmiju. Sešu mēnešu laikā pasaule ir labāk iepazinusi iepriekš nezināmo vīrusu, un jau notiek vakcīnu izmēģinājumi, tomēr joprojām vairumā valstu Covid-19 izplatība nav apturēta. Pandēmija arī ir izmainījusi daudzu cilvēku ikdienu. Līdz šim visā pasaulē ir reģistrēti gandrīz 28 miljoni vīrusa inficēto, no kuriem gandrīz miljons ir miruši. Cilvēce joprojām gaida, kad būs pieejamas drošas vakcīnas, kas varētu palīdzēt apturēt Covid-19 izplatīšanos. Sagaidāms, ka pirmās vakcīnas varētu nonākt tirgū šī gada beigās vai nākamā gada sākumā.

Skrējējs aizsāk kustību, aicinot Baltijas ceļā vākt atkritumus. Dažādu garo distanču izturības sacensību dalībnieks Tālis Banga ikdienā treniņus apvieno ar atkritumu vākšanu, piešķirot tiem ne tikai sportisku, bet arī sabiedriskā labuma nozīmi. Un dienā, kad atzīmē Baltijas ceļa 31. gadadienu, Tālis Banga aizsāka kustību "TrashMob". Viņš plāno īstenot simbolisku 80 kilometru garu skrējieni, vācot atkritumus Baltijas ceļa posmā no Brīvības pieminekļa Rīgā līdz Melturiem Amatas novadā. Tā ir vieta, kur pats Tālis stāvējis Baltijas ceļa laikā 1989. gadā. Tālis vērs uzmanību, ka Latvijai svarīgi ir būt ne tikai neatkarīgai un demokrātiskai, bet arī brīvai no atkritumiem.

/No portāliem www.lsm.lv, www.delfi.lv, www.apollo.lv/

Lazdulejierte startē starptautiskās sacensībās

Gatava latiņu celt vēl augstāk

Sanita Karavoičika

"Ja pirms vairāk nekā gada man kāds teiktu, ka piedalīšos fitnesa sacensībās un stāvēšu uz vienas skatuves kopā ar daudzām spēcīgām un pieredzes bagātām konkursantēm, es neticīgi grozītu galvu un teiktu, - tas nav iespējams. Taču izrādās, ir gan. Esmu priecīga, ka vēl viens no maniem mazajiem sapņiem piepildījies," teic 44 gadus jaunā lazdulejierte INNA AŅISIMOVA, kura septembra sākumā piedalījās IFBB rīkotajās starptautiskā mēroga sacensībās "Rīgas Pērle 2020".

Inna sacensībās piedalījās bikini fitnesa disciplīnā un piedzīvoja vairākus iznācienu dažādās kategorijās. Šī bija viņas otrā šāda veida pieredze, kas šoreiz atšķīrās ar vērienīgumu un nopietnu konkurenci. Turklāt šīs bija starptautiskā mēroga sacensības, kurās piedalījās labākās sportistes no Lietuvas, Igaunijas, Baltkrievijas un Latvijas.

Nedēļu pirms sacensībām - suška

Gatavošanās konkursam bija ļoti nopietna un atbildīga. Nedēļu pirms tam Innas treneris Georgijs Datašvili sastādīja speciāli viņai izveidotu ēdienkarti, no kuras nedrīkstēja atkāpties. Tā bija diezgan drastiska un grūti ievērojama, taču Inna zināja, ka mērķa dēļ darīs visu. Dienā drīkstēja apēst tikai 50 gramus ogļhidrātu gatavā veidā (tā ir pus paciņa vārītu griķu vai rīsu), no ēdienkartes bija jāizslēdz visi piena produkti, jo tie aiztur šķīdrumu. "Pirmo reizi uz savas ādas izjutu, ko nozīmē suška jeb žāvēšanās (ķermeņa tauku % samazināšana). Tā vajadzīga, lai no organisma izvadītu lieko šķīdrumu, nezaudējot muskuļu masu. Ķermenim jāpaliek tik sausam, lai uz tā būtu labi redzams reljefs. Tāds bija mūsu mērķis," skaidro lazdulejierte.

Vienas dienas ēdienkarte izskatījās aptuveni šāda: brokastīs sešu olu baltumi (sāta sajūtai dažreiz Inna atļāvās apēst arī mazu gabaliņu maizes), pusdienās rīsi vai griķi un vista, dienā bija atļauts apēst arī vienu ābolu. Turklāt no uztura pilnībā bija jāizslēdz sāls un jebkāda veida garšvielas.

Viss pēc stingra plāna

Pēc plāna bija arī jātrenējas un jādzēr ūdens - katru dienu noteikts daudzums. Kad Inna uzzināja, ka pirmdien un otrdien viņai jādzēr 6 litri ūdens, šķita, ka tas vienkārši nav iespējams un viņa pārsprāgs, jo tāds ūdens daudzums vienā dienā nekad dzīvē nebija dzerts. Taču izrādās, ka arī tas ir iespējams. "To tiešām var izdarīt, tagad to zinu. Ūdens dzeršanu sāku 7 no rīta, un tā līdz pašam vakaram pa 200 gramiem katru pusstundu. Trešdien izdzēru 5 litrus ūdens, ceturtdien - 3, piektdien - litru, sestdien gandrīz vispār neuzņēmu šķīdrumu un svētdien tāpat," stāsta sportiste.

Stingrs plāns bija arī treniņu grafikā. Katru dienu nedēļas garumā Inna divas reizes skrēja - 5km no rīta un 5km vakarā. Četras reizes nedēļā viņai bija arī treniņi trenāžieru zālē, tiesa gan, šoreiz atviegloti, jo kārtīgām treniņiem vienkārši nebija spēka. "Mani glāba sūkājāmās konfektes. Apēdu vienu, cukura līmenis asinīs pacēlās, un parādījās enerģija. Vienā ledenē ir aptuveni 5 gramī, dažreiz atļāvās pirms treniņa apēst divas. Turklāt, pateicoties *suškai*, pēc kārtīgas tirgus izpētes secināju, ka mums Latvijā ir problēmas ar ledenēm - nav izvēles un daudzveidības. Vienīgās, ko varēju dabūt, bija "Bārbeles", piparmētru konfektes, piena lāse, tas arī praktiski viss," par atklāto problēmu stāsta Inna.

Konkurence pastāv visur

Sacensību diena atnāca satraukuma pilna - kopš janvāra Inna gāja uz savu mērķi, un nu bija pienācis brīdis, kad viņa kāpa uz skatuves un mērojās spēkiem nu jau starptautiskā mērogā. No Latvijas sacensībās piedalījās tikai dažas meitenes, bet no Latgales Inna, protams, bija vienīgā. "Kādreiz tiku dzirdējusi par meiteņu attieksmi vienai pret otru skaistumkonkursos, bet izrādās, ka arī fitnesa bikini sacensībās valda līdzīga atmosfēra - tur ir tāda konkurence, ka meitenes viena otrai palīdzīgu roku nepasniegs. Sasveicināties sasveicinājāmies, un tas arī viss. Priecājos, ka ar mani bija atbalsta komanda - vīrs, meita, makeup speciāliste Irina Ozola no Balviem. Tāpat esmu gandarīta par to, ka sagatavoties sacensībām varēju tepat, savā pilsētā, Jāņa Bistera svaru zālē," skaidro sportiste.

No savām pirmajām sacensībām Inna mājās pārbrauca ar kausu par izcīnīto 2. godalgoto vietu, taču šoreiz tik labi neveicās: "Abi ar treneri esam nesaprašanā, kāpēc rezultāts ir tāds, kāds ir. Vieni uzskata, ka mani netaisnīgi notiesāja, citi, ka esmu pārtrenējusies un pārkaltejusies. Iespējams, taisnība ir vienai tiesnesei, kura pateica, ka bikini ir kategorija, kurā nav konkrētu

Foto - no personīgā arhīva

Saņem uzaicinājumu. Uzreiz pēc dalības šajās sacensībās Inna un viņas treneris Georgijs saņēma piedāvājumu novembrī doties uz Lietuvu, kur notiks pāru bodibildings - izgājiens divatā ar treneri. Inna sajūsmināta teic, - arī tā būs jauna pieredze, tādēļ pēc mazas atpūtas būs jāsāk gatavoties.

kritēriju, kādiem jāizskatās muskuļiem, kādam jābūt reljefam. Līdz ar to katrs tiesā pēc sajūtām." Viņa joprojām atceras pirmo iznācienu šajās sacensībās: "Satraukums bija milzīgs, un nepameta sajūta, ka esmu iemesta okeānā, un tālāk viss - peldi uz priekšu, kā gribi. Iznācu un pamanīju, ka mūsu federācijas prezidente rāda, ka ne tur esmu aizgājusi. Tas nekas, ka pirms tam katru sestdienu, svētdienu mēģinājumos pa 4-5 stundām pozējām un mācījāmies iznācienu. Stress bija tik pamatīgs, ka tajā brīdī aizmirsās gandrīz viss."

Panākumu atslēga - fizisks darbs

Gatavojoties svarīgajam notikumam, Inna pirmo reizi dzīvē izbaudīja arī profesionālu fotosesiju. Viens no konkursa sponsoriem bija apakšveļas zīmols "Lauma", kas visām dalībniecēm dāvināja pa skaistam apakšveļas komplektam. Tajos meitenēm bija arī jāpozē fotosesijā. Inna atzīst, - arī tā bija interesanta, nebijusi, bet patīkama pieredze. Sportiste ir pārliecināta, ka ikvienā lietā, kurai cilvēks pieķeras, jāiegulda ļoti liels darbs - vienalga, tas ir sports, māksla vai kāda cita dzīves sfēra. "Arī fitness un bodibildings ir sporta veids, kurā ļoti jāgatavojas. Savas sportiskās gaitas uzsāku šogad janvārī. Kopš tā brīža esmu nometusi 10kg un *noslipējusi* savas ķermeņa aprises. Ikvienas sacensības es uztveru kā svētkus, kuros iziet, parādīt sevi un savu figūru. Tas nav skaistumkonkurss, kurā sieviete izrāda to, ar ko viņa apbalvojusi daba. Šeit visa pamatā ir katras sievietes fiziskais darbs - tu parādi savu augumu, to, ko ar to esi izdarījusi, kā to pilnveidojusi, attīstījusi. Tātad esi strādājusi, skrējusi, badojusies, jā, arī raudājusi. Cik reizes no treniņiem esmu gājusi mājās ar asarām, un bijuši arī gadījumi, kad no zāles gribējās izrāpot, jo vienkārši nevarēju pāiet. Bet tas ir tā vērts. Tas ir tas, ko šobrīd ļoti gribu darīt. Daudzi mani draugi un paziņas joprojām ir šokā par mani un to, ko daru, taču es esmu atradusi sevi savā sporta veidā. Tagad tikai jāturpina un jāiet uz priekšu," ir pārliecināta sportiste.

Kā vērtējat aizliegumu adoptēt bērnus uz ārvalstīm?

Viedokļi

Mūsu bērniem jāpaliek savā valstī

RUDĪTE KRŪMIŅA, speciāliste bērnu tiesību aizsardzības jautājumos

Mūsu bērni uz ārzemēm nav jāadoptē – par to esmu vairāk nekā pārliecināta un iestājos par to. Vai tiešām esam tik neattīstīta valsts, ka paši nevaram pilnvērtīgi izaudzināt bērnus, kuriem liegta iespēja atrasties ģimenē? Piekritu, šajā jomā vēl daudzi jautājumi jāsakārto, bet tās ir izdarāmas lietas, ja vien ir vēlme darīt. Viena no tām būtu labklājības stiprināšana Latvijā, lai bērni, kuri palikuši bez vecāku gādības, būtu gatavas audzināt stipras un nodrošinātas ģimenes.

Viens no argumentiem, kādēļ esmu pret

adopciju uz ārvalstīm, ir informācijas trūkums par uz ārvalstīm adoptētājam personām. Kad bērnu adoptē, divu gadu garumā Labklājības ministrija uzrauga, kā viņam tiek nodrošināta aprūpe un audzināšana. Tas ir arī viss. Par to, kas notiek pēc tam, informācijas nav. Nav ne statistikas, ne kaut kādu citu datu, kas apliecinātu, ka bērni patiešām auguši konkrētajā ģimenē, nav nodoti vēl kādā citā ģimenē vai ievietoti aprūpes iestādē, kur atrodas ilgstoši. Neapgalvoju, ka visiem vecākiem, kuri adoptējuši bērnus uz ārzemēm, ir problēmas un viņi nerūpējas par tiem. Nebūt nē, jo arī tepat Latvijā ir ģimenes, kuras to pienācīgi nedara. Vēl svarīgi tas, ka, pieļaujot adopciju uz ārzemēm, mēs ar katru bērnu zaudējam vienu Latvijas iedzīvotāju.

Vienlaikus nepieciešams stiprināt Latvijas ģimenes, kurās aug bērni, un ārpusģimenes aprūpes sistēmu ģimeniskā vidē – aizbildņus, audžuģimenes. Šobrīd valstī turpināms darbs pie audžuģimeņu kustības attīstīšanas un audžuģimeņu specializācijas tālākas veidošanas (piemēram, pusaudžu audžuģimenes, jo šobrīd ir ļoti grūti atrast audžuģimenes bērniem pusaudžiem, īpaši ar uzvedības traucējumiem).

Labklājības ministrijai uzdevums ir nodrošināt virkni preventīvo pasākumu, lai pēc iespējas saglabātu bērnam viņa bioloģisko ģimeni un bāriņtiesai nebūtu jālemj par bērnu izņemšanu no ģimenē. Turklāt jānorāda, ka nepieciešama vienota, skaidra pieeja ģimenes stiprināšanai un atbalstīšanai – preventīvas līmeņi jābūt iekļautam darbam ar

bērna vecākiem, svarīga vecāku līdzdalība, ģimenes sociālo pakalpojumu stiprināšana, vecāku prasmju attīstība, atbildības stiprināšana u.c. Katrā pašvaldībā nepieciešams vienots pakalpojumu grozs, lai palīdzētu ģimenēm un bērnus nenāktos izņemt no ģimenēm. Šobrīd, apzinot sociālo dienestu un bāriņtiesu speciālistus, noskaidrojies, ka nepieciešamākais šajā pakalpojumu grozā ir narkologs, psihologs, bērnu psihiatrs un sociālais pedagogs skolās. Kā nākamie būtiskākie minēti psihoterapeits, supervīzijas ģimenēm, atbalsta palielināšana bērniem bāreņiem pēc pilngadības sasniegšanas, konsultācijas jaunajiem vecākiem. Savukārt Labklājības ministrijai iesaistīšanās un atbalstīšana ārzemju adopcijai liek domāt, ka tā lobē aģentūras, kas nodarbojas ar bērnu adopcijas jautājumiem uz ārzemēm.

Amerikā un Eiropas valstīs ir dažādas tradīcijas. Piemēram, Amerikas pilsoņi, kuri vēlas adoptēt Latvijas bērnus, uzskata, ka tādā veidā pilda glābšanas misiju. Daudzi uz šo jautājumu skatās politiski un grib, lai Amerikā būtu pēc iespējas vairāk balto cilvēku, viņi vēlas glābt no nabadzības, bezspēcības, iespējams, arī Krievijas apdraudējuma. Taču tai pat laikā ir valstis, kurās gandrīz nemaz nav adoptējamu bērnu. Piemēram, Itālijā, ja ar vecākiem atgādās kas sliktas no ģimenē paliek bērni, palīgā steidz ne tikai radnieki, bet arī kaimiņi. Statistika dati liecina, ka visbiežāk bērnus no Latvijas adoptē amerikāņi, franči, vācieši un itāļi. Adoptētie

bērni ir ar veselības problēmām, jo likumdošana nosaka, ka veselus bērnus no Latvijas adoptēt uz ārvalstīm ir liegts.

Kādas ir mūsu lielākās problēmas? Vecākiem jāreķinās, cik viņš savam adoptētajam bērnam varēs dot, jāapzinās, vai pietiks finanšu līdzekļu, lai vajadzības gadījumā varētu sniegt ārstēšanu. Ārzemnieki gatavi to darīt uzreiz, un viņiem ir iespējas. Latvijā visi vēlas adoptēt pēc iespējas mazākus bērnus, ne pusaudžus – viņi izaug pie aizbildņiem, audžuģimenēs vai aprūpes iestādēs. Pašreizējā likumdošana nosaka, ka uz ārvalstīm drīkst adoptēt bērnus, sākot no 12 gadu vecuma – tad, kad viņš šajā jautājumā spēj izteikt savu viedokli, kas ir obligāts nosacījums. Daudzi iedomājas, ka atbrauc ģimene no ārzemēm, paņem bērnu un aizbrauc. Taču realitātē tā nenotiek. Sākumā potenciālie vecāki ar bērnu iepazīstas, viņiem tiek dots laiks dzīvošanai Latvijā, lai bāriņtiesas speciālisti var novērtēt, vai veidojas savstarpējais emocionālais kontakts un kāds tas ir. Ir gadījumi, kad atļauja adopcijai saņemta, bet topošie vecāki paziņo, ka bērnu neadoptēs, jo emocionālā saikne neveidojas. Ir arī bērni, kuri pasaka adopcijai 'nē'. Joprojām palieku pie stingras pārliecības, ka mūsu bērniem jāpaliek savā valstī. Tieši tādēļ valstij būtu jādara viss, lai viņi izaugtu tepat, Latvijā, paliktu strādāt, dzīvo un veidot ģimeni. Ģimenes politikas veidotāji ir Labklājības ministrija, kuras prioritātei jābūt nevis ārzemju adopcija, bet Latvijas ģimeņu ar bērniem labklājība.

Nebija viegli Latvijā atrast ģimenes, kuras vēlētos adoptēt bērnus

ILUTA BĒRZIŠA, bijusī Tilžas internātpamatskolas direktore

Galvenais, kas jāņem vērā, ka bērnam ir jāaug ģimenē. Pirms gadiem pieciem, desmit Latvijā ģimeņu, kas gribētu uzņemt šādu atbildību, nebija nemaz tik daudz. Kad bērnu izņem no ģimenes un ievieto institūcijā, vecākiem ir vai nu jāizpilda zināmi uzdevumi, lai bērns atgrieztos ģimenē, vai arī viņš šajā institūcijā pavada ilgāku laiku posmu. Šajā laikā bērnam meklē audžuģimeni, viesģimeni vai aizbildni. Mūsu institūcijā bija arī juridiski brīvie bērni. Labklājības ministrijā ir pieejama informācija par bērniem, kuri ir juridiski brīvi

un pieejami adopcijai Latvijas ģimenēm. Dīvēl atsaucība nebija nemaz tik liela. Bija pat divi vai trīs gadījumi, kad šie juridiski brīvie bērni iestādē pavadīja vairākus gadus.

Piemēram, mūsu skolā bija trīs audzēkņi no vienas ģimenes ar diezgan smagām veselības problēmām, kurus Latvijā neviens nevēlējās adoptēt. Taču pieteicās ļoti apzinīga ģimene no ārzemēm, kas patiešām cītīgi iepazīs ar šiem bērniem, sadraudzējās ar viņiem un beigās adoptēja. Tam bija pozitīvs iznākums. Tad kāpēc nē? Ja Latvijā par šiem bērniem neviens neizrāda interesi, kāpēc nedot iespēju viņiem dzīvot ārzemēs?

Bija arī gadījums, kad uz ārzemēm adoptēja pusaugu meiteni. Bet viņa pati jau varēja izvēlēties – grib vai negrib uz turieni doties. Ja bērns vēlas, kāpēc to liegt? Ja viņš patiešām tur piedzīvo kādu negatīvu pieredzi, sasniedzot 18 gadu vecumu, var atgriezties Latvijā. Taču manā pieredzē negatīvs iznākums, kad kāds gribētu atgriezties, nav gadījies.

Atbalstu ministres priekšlikumu pagarināt ārzemēs nonākušo adoptēto bērnu uzraudzību, līdz viņi sasniedz 18 gadu vecumu. Tas būtu ļoti pozitīvi. Divu gadu laikā cilvēku dzīvē daudz kas var mainīties, un varbūt vēlāk bērns piedzīvo kaut kādu negatīvu pieredzi. Tādēļ pagarināt uzraudzību līdz 18 gadu vecumam būtu tikai apsveicami.

Kad mācību iestādē vēl nebija nodibināta struktūrvienība "Ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcija "Ābeļzieds"", situācija bija mazliet citādāka. Mēs bijām izveidojuši labu sadarbību ar Zviedriju. Gadiem ilgi vasa-

dzēkņi brauca ciemos uz Zviedriju. Tā bija ideāla situācija. Reizēm pēc tam bērni vairs negribēja braukt pie savām bioloģiskajām ģimenēm, bet visas brīvdienas pavadīja Zviedrijā, satuvinoties ar šiem cilvēkiem tik ļoti, ka viņi šo bērnu jau uztvēra kā savu ģimenes locekli un vēlāk adoptēja. Tas ir tas ideālākais variants, jo šī draudzība ilga nevis mēnesi vai divus, bet gadiem ilgi. Mēneša laikā viens otru tā īsti nevar iepazīt.

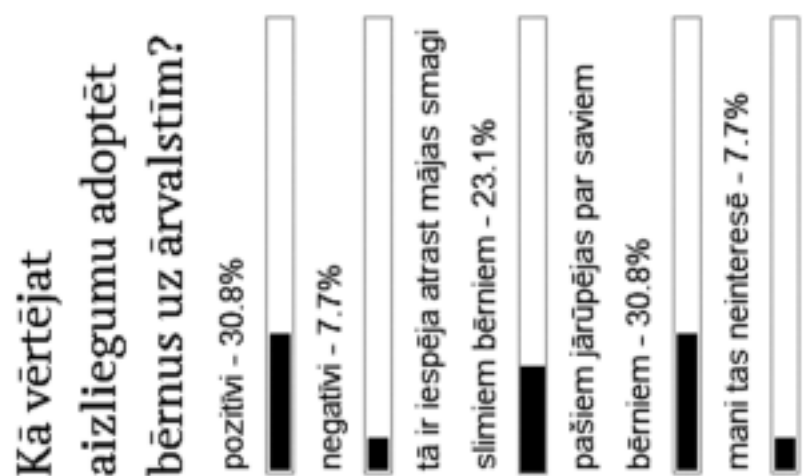
Domāju, ka Latvijā ir tik maz adoptēt gribušu ģimeņu vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, cilvēki nevēlas uzņemt tik lielu atbildību. Jo tā tiešām ir liela atbildība par jaunu ģimenes locekli. Arī bērna adaptācijas periods var

nebūt viegls. Tādēļ vienmēr strādājam kopā ar ģimenēm, lai saprastu, kas bērnam būs labāk. Otrkārt, pietrūkst valsts atbalsta.

Izjūtu lielu cieņu pret vecākiem, kuri adoptē bērnus ar pusaudžu vecumā. Mūsu skolā bija gadījums, kad latviešu audžuģimene paņēma divus bērnus – pusaudžus. Liktenis viņiem izveidojās pozitīvs. Ļoti priecājos par šādiem gadījumiem.

Mēs uzturam kontaktus ar saviem bijušajiem audzēkņiem. Joprojām dažkārt sarakstāties sociālajos tīklos, jo tie bija mūsu bērni, un mūs interesē, kas ar viņiem notiek.

Viedokļus uzklusēja S.Karavoičika un I.Tušinska

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Publicitāte sekmējusi pārmaiņas un uzlabojusi dzīvi

Aizbraucis uz vēju pilsētu Liepāju

Maruta Sprudzāne

Šī gada janvārī laikrakstā akcentējām tēmu: dzīve aprūpes centros (publikācija "Nesvinēja ne gadumiju, ne dzimšanas dienu" 17.janvārī). Stāstījām par kādu jau agrāk iepazītu raksta varoni, kurš lūdza sabiedrības uzmanību cerībā, ka tas spēs mainīt viņa dzīvi. Runa bija par radošu personību, aktīvu sociālo tīklu blogeri, sešu grāmatu autoru, rosīgu Latvīgu cilvēku, kurš, negaidītas smagas slimības skarts, bija nonācis Dagdas Sociālās aprūpes centrā. Ikdienā bija kļuvusi nomācoša un neizturama, dzīvojot šaurā istabā ar alkohola sagrautu, izgulējumiem skartu cilvēku. Dzejnieks, pats būdams pirmās grupas aprūpējams invalīds, vēlējās sabiedrības uzmanību, cerot uz pārmaiņām.

Ir pagājis laiks, jau rudens, gads tuvojas izskaņai, vai viņa dzīvē ir kas mainījies? Par to plašāk iztaujāju dzejnieku BALTJANCI, aicinot pastāstīt par pārmaiņām.

Jūsu stāstītais toreiz izklausījās briesmīgi, un "Vaduguns", gatavojot publikāciju, sazinājās arī ar Dagdas novada priekšsēdētāja vietnieci, uzzinot, ka šo jautājumu grasās izskatīt pat novada domes sēdē. Kāds pēc tā visa ir rezultāts?

-Pirms diviem mēnešiem pametu dzimto pusi un pārcēlos uz Liepāju. Par Liepāju biju sapņojis jau vairākus gadus un zināju, ka agrāk vai vēlāk savu vēlmi īstenošu. Tikai pāris draugi bija lietas kursā par gaidāmo pārcelšanos. Viņi izremontēja man domāto dzīvokli, nokrāsoja baltas sienas, griestus, saulaini gaišā krāsā - grīdas. Pēc manas vēlmes nopirka un izvietoja mēbeles. Es zināju pat par puķēm, kādas būs uz palodzes. Vienīgais, kas darīja bažīgu, bija aprūpētāja meklēšana. Tomēr arī šī problēma pamazām atrisinājās. Jūlija sākumā no Liepājas atbrauca balts mikroautobuss, un sapratu, ka došos pretī gaismai. Atvadoties no Dagdas, kopā ar saviem Liepājas draugiem apbraucu apkārt Dagdas kultūras namam, par kuru gan man, gan manam draugam, Liepājas mūziķim Mārtiņam Petrovam, saglabājušās skaistas un neaizmirstamas atmiņas pēc dzejiski-muzikāliem pasākumiem, kuros reiz piedalījāmies. Tad ceļš veda uz Kurzemi, uz Liepāju, uz manām jaunajām mājām, kur mani gaidīja siltas vakariņas, draugu ģimenes bērnu čalas un mantu izkrāvāšana.

Tad jau ar draugu atbalstu panāktas lietas un labas pārmaiņas.

-Bažījos, ka varu saskarties ar neiecietību no iestāžu darbinieku puses, bet Liepājā visur, kur griezos, mani sveicināja pretimnākoši ļaudis, aprunājās, uzklusēja problēmas un nobrīnījās, ko spēj paveikt ar encefalītu inficēta ērce. Man ir paveicies ar ģimenes dakteri Ievu Šmiti. Jauna, gudra un patikama sieviete, kura nepieciešamības reizē sazinās arī telefoniski vai sociālajās vietnēs. Jau nākamajā dienā Liepājā

piedeklarējos un sāku iejusties jaunajā dzīvesvietā. Šo divu mēnešu laikā esmu izceļojies pa Kurzemi, apskatījis Talsus, Sabili, Kuldīgu, Skrundu, Stendi, Rendu, Sājienu, Grobiņu, Aizputi, apmeklējis mini-zoodārzu "Atomi", Sabiles rodeju trasi "Zviedru cepure", Īvandes ūdenskritumu, Bernātu pludmali. Dzīvodams Liepājā, esmu izbaudījis dažādus ēdienus un dzērienus, par ko aizgājušo trīs gadu laikā varēju vien sapņot. Mans draugs un viņa sieviņa lieliski gatavo un mani regulāri cienā ar sātīgām zupām, garšīgu otro ēdienu, desertiem. Ja kaut ko tādu būtu ēdis, kad atguvos pēc izciestās slimības, droši vien daudz ātrāk būtu nostājies uz kājām.

Pārcelšanās gluži citā Latvijas pusē izklausās neticama, šķiet, uzzinot ko tādu, daudzi jūtas pārsteigti.

-Īrēju saulainu dzīvokli Liepājas vecpilsētā, pārsimts metru attālumā no jūras. Līdzās iekopts Piejūras parks ar promenādi, tuvumā akustiskā koncertzāle, tirdzniecības centrs, veikali, kafejnīcas, poliklinika, arī Zinātniskā bibliotēka, kurā pieejamas visas manis izdotās grāmatas... Dzīvoklī ir moderna centrālpakure, kas automātiski nostrādā, kad pazeminās āra gaisa temperatūra. Istabā klusums, vien dienas laikā pa bruģēto ielu aizbrauc dažī vieglie auto. Regulāri ieskrien draugi un draugu bērni, kurus uztveru kā savus mazbērņus. Viņi mani cienā ar konfektēm un daļās novērojamos.

Tad jau ikdienai tagad ir pavisam cita nokrāsa un pietiek iedvesmas arī radošajam darbam?

-Joprojām nespēju uzvarēt ne kafiju, ne arī kūku pasniegt, bet ciemiņi paši to izdara. Tiekos un sazvanos ar draugiem, radniekiem, kaļu nākotnes plānus, rakstu dzejoļus, kas reizēm top pat nakts vidū. Ieslēdzu kompi pat pulksten 4 naktī, lai piefiksētu ko svarīgu. Man ir divas aprūpētājas, kuras nāk pie manis 3-4 reizes dienā. Vienai es maksāju no sava maciņa, otru man kā 1.grupas invalīdam apmaksā valsts.

Pie manis atgriezies radošā Mūza. Augustā uzrakstīju 34 dzejoļus. To ir sakrājis tik daudz, ka varētu izdot nākamā grāmatu. Tā kā grāmatas izdodu par savu naudu, un tas nav lēti, ieguldītie līdzekļi ir jāatpeln.

Dzīvojot pensionātā, man bija liegts tirgot grāmatas, bet tagad varu to darīt. Vēl neesmu ticis ar saviem lasītājiem, klausītājiem, vēl nepiedalīšos dzejas pasākumos, jo neesmu pienācīgā formā. Bet lasītāju atzinība man ir svarīgāka par lietpratēju pasniegtajiem goda rakstiem un balvām.

Jūsu palīgā sauciens saasināja sabiedrības uzmanību, liekot aizdomāties par dzīvi aprūpes centros un tur esošajām problēmām. Šogad mūsu laikrakstā par to izteicās arī citi lasītāji.

-Pavadīdams aprūpes mājā vairāk nekā divus gadus, zinu, ko nozīmē dzīvot pensionātā. Teikšu - neticiet tam, ko redzat šādu iestāžu pašreklamās! Katras iestādes vadītājam gribas spodrināt savu tēlu.

Foto - no personīgā arhīva

Piezemējies Liepājā. Pēc ilgāka laika dzejnieks Baltjancis īstenojis sapni aizbraukt no aprūpes centra un dzīvot sakārtotā vidē starp labiem cilvēkiem. Lai arī veselības problēmas joprojām ir ļoti nopietnas, viņš atgriezies dzīvēsspars, un dzejnieks kaļ jaunus plānus. Pirms aizbraukšanas viņš nopirka ziedus un svečītes un kopā ar draugiem pabija kapsētā, kur apbedīti vecāki. "Iededzām svečītes, es atvadījos no mammas un tēta, nezinot, kad nākamreiz būs iespēja mērot 500 km garo ceļu līdz viņu kapuvietai," pastāstīja dzejnieks.

Par savas dzīves pārmaiņām esat stāstījis arī sociālajās vietnēs, ļoti daudziem pateikdams paldies.

-Bez draugu atbalsta no Dagdas laikam nebūtu ticis ārā. Šis tas man būtu stāstāms arī par sazāļošanu un psihiatriju. Starp citu, psihiatriskā slimnīca man varēja kļūt par realitāti, ja vien manā rīcībā nebūtu internets un telefons. Kad šogad atļāvos nostāties ceļā direktoram, man piedraudēja ar psihocietumu. Es rakstīju medijiem, Labklājības un Veselības ministriem, informēju par situāciju pensionātā, par likumpārkāpumiem. Pēc tam pie manis palātā vēlu vakarā bija ieradusies psihiatre, lai brīdinātu par iespējamām sekām, ja nerimšos un turpināšu graut direktora labo slavu. Tādēļ esmu pateicīgs Balvu laikrakstam "Vaduguns" un žurnālistei par ieinteresētību un drosmi pievērsties šai tēmai. Tas ir devis rezultātu. Mani atbalstīja daudzi Dagdas un Latvijas cilvēki, bet bija ļaudis, kuri arī nopēla un pazemoja. Dagdas cilvēki atbalstu pāuda privātkontaktos, atzīstot, ka nespēj to darīt publiski, jo vēlas palikt drošībā. Tā ir viela pārdomām.

Tā kā esat radošs cilvēks, iespējams, par pieredzēto aprūpes iestādē varēs kādreiz izlasīt arī grāmatā.

-Daudz ko varētu stāstīt. Manuprāt, Lat-

vijā šādas iestādes būtu jāsauc par pensionātiem vai par nabagmājām, kuras apsaimnieko guvernanti kā filmā "Emīla nedarbi". Rietumeiropas aprūpes centri stipri atšķiras no šādām iestādēm mūsu valstī. Pats bīstamākais, ja centros gadiem ilgi nenotiek vadības maiņa. Priekšnieki savij ligzdiņu no draugiem, radiem, sievas radiem, nodibina labas attiecības ar uzraugošajām instancēm, bet pārbaužu laikos servē dāsnus cienasta galdus, jo zina, kad komisija ieradīsies. Nedrīkst ļaut uzkundzēties un padarīt Valsts iestādi par privātbodīti, nenesot atbildību par finanšu izlietojumu, personālu un slimiem, veciem cilvēkiem, kuriem nav kam sūdzēties vai iespēju aizbēgt. Vēl trakāk, ja kaut kur tāda centra direktors saimnieko arī vietējā slimnīcā, poliklīnikā vai fizioterapijas nodaļā. Tad visiem mutēs ciet un visi danco pēc vienas stabules.

Redz, kā - atnākot rudenim, varam pastāstīt par labām pārmaiņām Jūsu dzīvē. Labais tomēr spēj uzvarēt!

-Bet es neciešu rudeni un ziemu! Un nepatīk arī krītošās lapas, lai cik krāšņas tās būtu. Rudens manā izpratnē ir kā dzīves beigas - vecumdienas dabā. Jo īpaši tā dvesmu izjūtu pēc 2017.gada rudenī izslimotā ērcu encefalīta. Vienīgais mierinājums, ka ziema Liepājā nav tik sniegota un barga kā Austrumlatvijā.

Lappusē "Jūs jautājat, mēs atbildam" ikviens var rast atbildi uz sev interesējošiem gan praktiskiem, gan juridiskiem, gan citiem jautājumiem.

Rakstiet uz e-pastu: vaduguns@apollo.lv, zvaniet 29360850, 645 22126. Mēs centsimies noskaidrot!

Kā nodibināt biedrību?

"Tuvējā apkaimē un masu medijos vērojams, ka vairākas labas lietas dara biedrības, jo tās savu ideju realizēšanai var piesaistīt finanšu līdzekļus. Piemēram, Bērzpils pagasta sieviešu biedrība "Dzērvenīte", kas ar savām aktivitātēm un iesaistīšanos vides sakopšanā priecē gan vietējos iedzīvotājus, gan ciemiņus. Kam lūgt padomu, lai nodibinātu savu biedrību, kādus seminārus apmeklēt, lai uzzinātu ko vairāk par kopienas veidošanu?" jautā lasītāja.

Padomu un pieredzes stāstu par biedrības dibināšanu, šķiet, neatteiks biedrību pārstāvji, kuri kādreiz saskārušies ar šo jautājumu. Sazinājāties ar biedrības "Alūksnes nevalstisko organizāciju atbalsta centrs" valdes priekšsēdētāju DZINTRU ZVEJNIECI. Biedrība, kas darbojas 21 gadu, piedāvā interesentiem seminārus un konsultācijas ne tikai Alūksnes pusē, bet arī mūsu novados. Semināru tēmas – par projektu pieteikumu sagatavošanu; par interesantām finanšu piesaistes metodēm (lūgšanu brokastis, ziedotāju aplis u.c.); par brīvprātīgo darbu un tā organizēšanu; par koučinga pieeju NVO darbībā (var attiecināt arī uz skolu un darbavietu); par kopienas veidošanās procesu. Iespējams, tuvākā nākotnē piedāvās arī jaunu tēmu – skola kā kopiena. Pagaidām skolas izmanto biedrības piedāvātos seminārus par brīvprātīgo darbu, pilsonisko līdzdalību un citām tēmām.

Konsultācijas, kas ir bezmaksas, pārsvarā sniedz pēc semināriem, kad klātesošie var nākt pie semināra vadītāja un jautāt sev interesējošu informāciju. Seminārus var apmeklēt ikviens, jo gandrīz katrs cilvēks pieder kādai kopienai, piemēram, deju kolektīvam. Var lūgt padomu arī bez dalības semināros, tikai pašam jāizdomā, ko konkrēti grib darīt, nodibinot biedrību. Ko vajag darīt vispirms, lai dibinātu biedrību? Dz.Zvejniece saka: "Vajag piezvanīt man, tad arī runāsim par šīm lietām. Kādreiz ir tā, ka nevajag dibināt biedrību, lai īstenotu savu ideju, bet labāk izmantot citas biedrības pakalpojumu, kas jau, iespējams, ar līdzīgām aktivitātēm tuvējā apkaimē nodarbojas. Galvenais ir ideja. Nav problēmu ar biedrības nodibināšanu, būtiskāk ir spēt to organizāciju noturēt." Reģistrējot biedrību, kā uzsver Dz.Zvejniece, būs jāuzņemas arī ar dokumentācijas kārtošā saistīti pienākumi, kas jāpilda jebkuram uzņēmumam vai iestādei.

Vai Balvu ezerā peldošo salu likvidēs?

Vasaras sākumā "Vaduguns" rakstīja par peldošo salu, kas aizšķērsoja ceļu SUPotājiem no Balvu ezera uz Pērkonu ezeru. Taisnība, pēc dažām dienām, acīmredzot mainoties vēja virzienam, salu aizpūta atpakaļ dziļāk Pērkonu ezerā. Balvu novada pašvaldības speciālisti sprieda, ka salu, saskaņojot ar Valsts Vides dienestu, tomēr nepieciešams likvidēt, jo, iespējams, pavasarī tā atkal var atpeldēt un iesprūst Bolupē, kā jau tas reiz notika. "Vai šajā jautājumā kaut kas tiek darīts?" interesējas lasītāji.

Valsts Vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes direktora vietniece RITA EIDUKA atklāj, ka līdz šim Balvu novada pašvaldība vēl nav griezusies Valsts vides dienestā pēc saskaņojuma peldošās salas izvākšanai no ezera. Viņa informēja, ka izvākt peldošās salas no ūdeņiem nav aizliegts, tas pat ir ieteicams. Ja to nedara, tad tās pārvēršas purvājā. Vasaras beigās pat ir ieteicamākais laiks to darīt, lai augu sakņus izvāktu no ūdens. Peldošās salas plūncājas daudzos ezeros, vējš tās papūš gan uz vienu, gan otru pusi. Ja salas nerada sastrēgumus, kas traucē laivotājiem vai kā citādi, tad nav problēmu. "Iespējams, Balvu novada pašvaldība meklē risinājumu, kā to labāk izdarīt," sprieda vides speciāliste.

Balvu novada pašvaldības speciālists ALEKSANDRS SŅEGOVS informēja, ka sala pašlaik pietauvojusies ezera krastā, vietā aiz ugunsdzēsēju depo, aptuveni Līča ielas rajonā. Ko darīt ar salu, pagaidām vēl nav izlemts.

Kādi ir noteikumi, lai apmeklētu peldbaseinu?

"Vai Balvu peldbaseins jau darbojas un kāda ir tā apmeklēšanas kārtība?" jautā balvenieši.

Balvu peldbaseina administratore IRĒNA ŽAGARE skaidro, ka peldbaseins atsācis darbību 1.septembrī. Septembra pirmajos datumos nedarbojās tikai džakuzi, jo notika tā nomaiņa. Tāpat kā iepriekš, ievērojot ar Covid-19 saistītos ierobežojumus, peldbaseina apmeklējums jāpiesaka iepriekš pa tālruni 26656086. Katru stundu peldbaseinā tiek ielaisti pieci vīrieši un piecas sievietes. Ģērbtuvēs neizmanto līdzās esošos skapišus, bet gan tos, kas viens no otra atrodas divu metru attālumā. Starplaikā starp katras stundas apmeklējumiem notiek telpu dezinficēšana.

Pirti vienlaikus drīkst atrasties trīs apmeklētāji. To regulē peldēšanas instruktors, kas tobrīd strādā peldbaseinā. "Pie pirts ieejas izvietots attiecīgs brīdinājums, tāpēc arī pašiem apmeklētājiem jāseko līdzi, lai nepārsniegtu iekšā esošo cilvēku skaitu," atgādina I.Žagare.

Skolēnu grupas no apkārtnes mācību iestādēm izmantos peldbaseinu atsevišķā laikā nekā citi apmeklētāji. "Cik lielas būs skolēnu grupas, kas vienlaikus peldēs baseinā, noteiks pašas izglītības iestādes," paskaidroja I.Žagare.

Sāls istabu varēs vienlaikus apmeklēt četras personas no vienas mājsaimniecības. Savukārt svešus cilvēkus ielaidīs ne vairāk kā divus vienlaikus. Tāpat kā baseina, arī sāls istabas apmeklējums jāpiesaka iepriekš.

Arī trenāžieru zāles apmeklējumi notiks pēc pieraksta sistēmas, un apmeklētāju daudzums būs atkarīgs no izmantojamo trenāžieru veida.

Vai dzērvenes var vārit?

"Aizvadītajās brīvdienās biju Stompaku purvā un salasīju krietnu spainīti ar dzērvenēm. Man ir jautājums, vai no dzērvenēm var gatavot ievārījumu? Kādām kaitēm šīs ogas palīdz?" jautā ogotāja Anita no Viļakas.

Fitoterapijas ārsts ARTŪRS TEREŠKO skaidro, ka dzērvenes labāk nevāriet, jo karstumā noārdās C vitamīns. Ķiseli gatavojot, var izspiest sulu, bet ogu ādiņas likt vāriet, pēc garšas pielikt cukuru, atdesēt un tikai tad pieliet sulu. Šāds dzēriens samazina kaitīgo holesterīnu, palīdz novērst artēriju sklerozi ar visām tās sekām - atmiņas pasliktināšanos, paaugstinātu asinsspiedienu, infarktu un insulta briesmām. Dzērveņu sulas kompreses palīdz, ja ir pinnes. Pa divām ēdamkarotēm divas reizes jālieto dzērveņu sula, ja ir cistīts. Dzērvenes palīdz saglabāt veselību jebkuros apstākļos, uzlabo nervu sistēmas darbību, ādas, matu un nagu izskatu, stiprina asinsvadus. Dzērveņulietošana nav ieteicama cilvēkiem ar paaugstinātu kuņģa skābi un kuņģa iekaisumu.

Vai par braukšanu dzērūmā ar zirga pajūgu paredzēts sods?

Šobrīd braukšana ar zirga pajūgu vairs nav tik ļoti ierasta parādība, kā tas bija kādreizējos laikos. Tomēr arī tagad Latvijas laukos un kādā mazpilsētā var manīt šādu pārvietošanās līdzekļu vadītājus, kuri pa ceļu braucamo daļu pārvieto līdz ar spēkratiem, kas darbināmi ar motoru. "Ko paredz Ceļu satiksmes noteikumi attiecībā uz zirga pajūgu vadītājiem un vai par braukšanu dzērūmā ar zirga pajūgu paredzēts sods?" jautā lasītājs.

Ceļu satiksmes noteikumu 23.nodaļa "Papildu prasības pajūgu vadītājiem, jātniekiem un dzīvnieku dzinējiem" nosaka, ka vadīt pajūgu, jāt vai dzīt dzīvniekus pa ceļiem atļauts personām, kas nav jaunākas par 16 gadiem. Personas vecumā no 12 līdz 16 gadiem drīkst palīdzēt dzīt dzīvniekus. Vadīt pajūgu, jāt un dzīt dzīvniekus atļauts pa nomali, bet, ja nomales nav vai pa to pārvietoties nav iespējams, – pa brauktuvi iespējami tuvāk brauktuves labajai malai. Dzīvniekus pa ceļiem atļauts dzīt tikai diennakts gaišajā laikā. Braucot pa ceļiem diennakts tumšajā laikā vai nepietiekamas redzamības apstākļos, pajūga priekšpusē jābūt baltiem, bet aizmugurē – sarkaniem gaismas atstarotājiem, kas novietoti labi saredzamās vietās un apzīmē pajūga (ar kravu vai bez tās) gabarītu platumā. Aizliegts aizsegt gaismas atstarotājus. Pajūgu vadītājiem, izbraucot no mazāk svarīga ceļa uz galvenā ceļa, vietās, kur ceļš nav pietiekami labi pārrēdzams vai redzamība ir ierobežota (spēji ceļa pagriezieni, koki, ēkas un tamlīdzīgi), dzīvnieki jāved pavadā. Pajūgu vadītājiem un personām, kas dzen dzīvniekus vai to ganāmpulkus, aizliegts dzīt dzīvniekus pāri dzelzceļa sliežu ceļa klātnei un pāri ceļam ārpus speciāli norādītajām vietām; atstāt dzīvniekus uz ceļa bez uzraudzības; dzīt dzīvniekus pa asfaltbetona un cementbetona seguma ceļiem, izņemot gadījumus, ja nepieciešams tos šķērsot; vadīt pajūgu un dzīt ganāmpulku, esot slimam, medikamentu iespaidā vai nogurušam tādā mērā, ka tas ietekmē spējas droši vadīt pajūgu vai dzīt ganāmpulku, veikt noteiktos ceļu satiksmes dalībnieka pienākumus un var apdraudēt citus ceļu satiksmes dalībniekus.

Valsts policijas Sabiedrisko attiecību nodaļas vecākā speciāliste KRISTA ANDERSONE informē, – Ceļu satiksmes noteikumi nosaka, ka vadīt pajūgu un dzīt ganāmpulku aizliegts arī alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošo vielu iespaidā. Savukārt Ceļu satiksmes likums nosaka, ka par to noteikumu pārkāpšanu, kuri paredz papildu prasības pajūgu vadītājiem, jātniekiem un dzīvnieku dzinējiem (tajā skaitā arī par braukšanu dzērūmā), piemēro brīdinājumu vai naudas sodu pajūga vadītājam, jātniekam vai dzīvnieku dzinējam no divām līdz sešām naudas soda vienībām. Viena naudas soda vienība ir 5 eiro. Līdz ar to par zirga pajūga vadīšanu alkohola reibumā pienākas 10 līdz 30 eiro naudas sods neatkarīgi no tā, cik lielā reibumā zirga pajūgs ir vadīts.

Jāpiebilst, ka viens no pēdējiem gadījumiem, kad tika sodīts iereibis zirga pajūga vadītājs, notika šī gada maija sākumā Ludzas novada Briģu pagastā. Par šādu pārkāpumu Valsts policija administratīvā pārkāpuma protokolu sastādīja 1951.gadā dzimušam vīrietim, kura izelpā konstatēja vairāk nekā pusotru promili.

Jauniete pedagoģijā

Deviņpadsmit gados kļūst par skolotāju

Viena no jaunajām pedagoģēm, kura šoruden uzsāka darbu Balvu Mūzikas skolā, ir balveniešiem labi pazīstamā šova “Dziedošās ģimenes” dalībniece DAGMĀRA LAICĀNE. Pavisam nesen viņa pati vēl mācījās skolā, bet deviņpadsmit gadu vecumā jau kļuvusi par vokālo pedagoģi mūzikas skolas kora klasē.

Daudzi Tevi pazīst kā šova “Dziedošās ģimenes” dalībnieci. Cik Tev tolaik bija gadu?

-Divpadsmit vai trispadsmit.

Kā Tavu dzīvi ietekmējusi dalība šajā šovā?

-Tas pilnveidoja manu skatījumu uz estrādes dziedāšanu. Tieši pēc šova sāku aizmāties - varbūt varētu ar to nodarboties visu dzīvi?! Mums tur bija ļoti laba vokālā pedagoģe Karīna Tropa, kura mani saskatīja potenciālu. Apmeklēju viņas privātsienu, piedalījāties dažādos konkursos, kur pamazām papildināju savu skatuves pieredzi. Tad sāku aizmāties, kurā mūzikas vidusskolā turpināt izglītību – Cēsīs vai Rēzeknē? Pateicoties Balvu Mūzikas skolas skolotājai Lindai Vītolai, iepazinot ar vokālo pedagoģi Ingridu Balodi no Rēzeknes. Pusgadu braukāju pie viņas uz privātsienu, un man tas ļoti patika. Arī vidējās izglītības kvalitāte, salīdzinot ar citām mūzikas vidusskolām, Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolā ir labāka. Tāpēc nolēmu iestāties šīs skolas vokālajā nodaļā. Trīs ar pusi gadus nomācījos pie Ingridas Balodes, bet pēdējo pusgadu - pie pedagoģes Ilzes Grēveles-Skaraines. Taču šo četru gadu laikā sapratu, ka neviens no apgūtajiem mūzikas žanriem īsti nav manējais. Lai gan estrādes mūzika patik, to vēlos atstāt tikai kā hobiiju. Akadēmiskā mūzika mani saista tikai dziedāšanai korī, bet džeizam man nepietiek zināšanu. Nolēmu, ka jāpamēģina mūzikas pedagoģija, jo krasi aiziet no šīs jomas nevēlējos.

Vēl mācoties mūzikas vidusskolas pēdējā kursā, saņēmu Egona Salmaņa piedāvājumu šajā mācību gadā sākt strādāt par skolotāju Balvu Mūzikas skolā. Pirms tam man Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijā bija jāpabeidz 72 stundas ilgi pedagoģijas kursi, ko izdarīju šī gada maijā. Paraleli darbam Balvos šobrīd studēju Latvijas Kultūras akadēmijas fakultātē “Starpkultūru sakari Latvija – Ziemeļvalstis”.

Kādi ir Tavi nākotnes plāni?

-Pabeidzot studijas, plānoju iegūt bakalaura grādu mākslā. Manā bakalaura studiju programmā ietilpst arī padziļināta zviedru valodas apguve, un tas nākotnē pavērs dažādas perspektīvas.

Kādā profesijā varēsi strādāt pēc augstskolas?

-Ar kultūru saistītos muzejos vai vēstniecībās par tulkku. Padziļināti apgūstu gan latviešu, gan zviedru kultūru un,

iespējams, varētu strādāt par kulturoloģijas skolotāju. Domāju, darba iespēju pēc šīs augstskolas varētu būt daudz. Tāpēc to izvēlējos.

Tad jau mūzikas skolā strādāsi tikai pagaidām?

-Esmu tikko sākusi, tāpēc neko daudz par šo darbu nezinu. Varbūt netikšu galā, bet varbūt tas man ļoti iepatiksies. Strādāju skolā vienu dienu nedēļā – piektdienās. Vadu astoņas vokālās pedagoģijas stundas astoņiem audzēkņiem. Pagaidām esmu nostrādājusi tikai divas piektdienas. Šķita, ka jutīšos sveša šajā skolā, bet tā nebija. Jutos šeit ļoti labi. Baidījos arī, ka kādam no audzēkņiem varētu būt, piemēram, slikta muzikālā dzirde, un man būs grūti panākt labus rezultātus, jo pietrūkst pieredzes. Taču tā nav, visi mani audzēkņi ir ļoti spējīgi, visi ir malači.

Ļoti patik arī mūzikas skolas kolektīvs. Viņi mani atbalsta, apjautājas, kā iet. Skolas direktors jau pirmajā piektdienā vairākas reizes pienāca, lai pajautātu, kā klājas, vai viss ir kārtībā. Skolā valda ļoti mājīga atmosfēra.

Vai joprojām dziedī uz skatuves?

-Cenšos to darīt pēc iespējas retāk. Ja nu vienīgi mamma palūdz. Nesen Kubulu kultūras namā notika liels pasākums, tad arī paziņoju, ka dziedāšana koncertos mani vairs īsti nesaista. Manuprāt, visi šeit mani jau ir atklājis, tāpēc aizvien retāk piekrišu piedāvājumiem uzstāties.

Varbūt Tev ir arī kādi citi vaļasprieki bez dziedāšanas?

-Kādus divpadsmit gadus dejuju Kubulu kultūras nama tautisko deju kolektīvā “Cielaviņa”. Tagad laikam vairs neizdosies, jo studēju Rīgā, arī pats kolektīvs līdz ar Covid-19 krīzi ir mazliet pajucis. Nesen sāku dziedāt Latvijas Universitātes korī “Juventus”. Labprāt mācos dažādu instrumentu spēli. Vasarā mēģināju apgūt ģitārspēli. Mazliet izdevās. Protu spēlēt vijoli, trīs vai četrus gadus Rēzeknē mācījos trombona spēli, spēlēju arī klavieres, tagad nedaudz arī ģitāru, kā arī ukuleli. Gribētu apgūt arī akordeonu.

Varbūt pati sacerī arī dziesmas...

-Esmu mēģinājusi, bet man īsti nesanāk. Mūziku varu uzrakstīt, bet vārdi parasti *iesprūst*. Tas tomēr ir diezgan personiski, jo jādalās ar citiem savās emocijās. Dziesmā izliec sevi visu citu priekšā.

Laikam pēc dabas esi intraverta?!

-Grūti pateikt. Esmu praktiski uzaugusi kultūras namā, tāpēc visu mūžu ir šķitis, ka esmu ekstraverta, jo pastāvīgi esmu cilvēkos. Varu droši pieiet jebkuram klāt un parunāties. Tas viss man ir iemācīts. Bet vai man tas patīk? Šķiet, ka nē, jo labprātāk esmu vienā.

Ko dari vienatnē?

Pasākums jauniešu centrā

Meklē sevi mākslā

4.septembrī Balvu Bērnu un jauniešu centrā (BBJC) jaunieši iesaistījās dažādās ar mākslu saistītās aktivitātēs, lai labāk izprastu sevi un pasauli. Tiekoties ar tādām Latvijā pazīstamiem jauniem cilvēkiem kā karikatūrists Bruno Bahs un mūziķis, ielu vingrotājs Kaspars Zlidnis, jaunieši guva pārliecību, ka gūt panākumus ir ikviena spēkos. Savukārt Balvu Mākslas skolas skolotāja Līga Bule palīdzēja viņiem izpaust emocijas ar krāsu palīdzību, uzliekot tās uz audekla.

4.septembrī Balvu Bērnu un jauniešu centrā valdīja radoša un pacilāta noskaņa, kas ļāva jauniešiem uz brīdi nokļūt krāsu, gaismas un mūzikas pasaulē. Iedvesmot un iedrošināt sekot savam sapnim bija ieradies karikatūrists, “Iespējamā misija” vizuālās mākslas skolotājs Bruno Bahs no Bauskas, kā arī mūziķis, grupas “Gain Fast” solists un ielu vingrotājs Kaspars Zlidnis. Abi radošās nozares pārstāvji mudināja jaunos balveniešus meklēt pašiem savu īpašo vietu šajā pasaulē un neatlaidīgi sekot izvēlētajam mērķim.

Savukārt skolotāja Līga Bule iedrošināja jauniešus iepazīt savus mākslinieciņos talantus. Kā piemērus demonstrējot tādus pasaulslavenus mākslinieku darbus kā Kazimira Maļeviča “Melns kvadrāts” un Edvarda Munka “Kliedziens”, viņa rosināja meklēt savu radošo pieeju mākslas darba radīšanā, jo nekad nevar zināt – iespējams, kādreiz arī par viņu gleznām

kāds būs gatavs maksāt miljonus. Šādu apgalvojumu iedvesmoti, topošie mākslinieki, izmantojot akrila vai izsmidzināmās krāsas, radīja paši savus mākslas darbus, pārsteidzot pieaugušos ar savu aizrautību.

Klātesošie ar interesi noklausījās arī karikatūrista Bruno Baha stāstījumu, kā, pārvarot vecāku un citu padomdevēju aizspriedumus, viņš turpināja sekot savam sapnim. Mākslinieks ieteica neticēt tiem, kuri noliedz viņu spējas, bet darīt to, kas patiešām patīk, nemitīgi turpinot attīstīt savas prasmes izvēlētajā jomā. Viņš ieradīja, kā top karikatūras, atgādinot, ka tas ir veids, kā ar vieglu smīnu paraudzīties uz apkārt notiekošo. Viņš nodemonstrēja savus darbus un novadīja arī nelielu meistarklasi karikatūru zīmēšanā.

Mūziķis Kaspars Zlidnis pastāstīja, ka savulaik, būdams kreatīvs un pretrunu plosīts puisis no Kārsavas, agrā jaunībā arī ne vienmēr meklēja savu ceļu tajās pareizākajās vietās. Pasākums noslēdzās ar kopīgu uz ugunsкура vāriņas zupas baudīšanu Kaspars Zlidņa dziesmu pavadījumā.

Balvu Valsts ģimnāzijas 10.klases audzēkne Beāte Dārziņa neslēpa sajūsmu par radošo pasākumu. Vienlīdz aizraujoši viņai šķita visu trīs mākslinieku piedāvātās aktivitātes. “Man ļoti, ļoti viss patika. Nenožēloju, ka aizgāju,” apgalvoja desmitklasniece. Apmeklēt šo pasākumu bijis lietderīgi arī tādēļ, ka viņa joprojām meklē savu īsto nākotnes profesiju: “Aizraušanos man ir daudz – dejas, volejbols. Bet īsto vēl neesmu izvēlējusies.” Beāti aizrāva

Foto - no personīgā arhīva

Dzied pati un māca citiem. Pēc augstskolas Dagmāra vēlas mainīt nodarbošanos un pagaidām neplāno dzīvot Balvos. Arī Rīgā viņa palikt nevēlas, jo tā šķiet par lielu: “Lai tur kaut ko sasniegtu, ir ļoti jācenšas vai arī jābūt kādam īpašam talantam. Negribas pazust pelēkajā masā. Savukārt Balvi ir pārāk mazi. Labprāt dzīvotu pilsētā, kas ir mazāka par Rīgu, bet lielāka par Balviem, piemēram, Siguldā, Ventspilī vai Liepājā.”

-Diezgan daudz lasu. Sevišķi patīk detektīvomāni, jo tajos ir mistērija, un viss atrisinās tikai pašās beigās. Visu laiku gribas lasīt tālāk, lai nonāktu līdz beigām. Kad gāju kādā devītajā klasē, izlasīju gandrīz visas jauniešiem domātās grāmatas. Romāni, manuprāt, ir diezgan paredzami. Lai gan, protams, esmu lasījusi arī interesantus romānus.

Vai mamma priecājas, ka tagad biežāk būsī Balvos?

-Domāju, jā. Jo mana māsa Agnese, kura mācās kultūras akadēmijas fakultātē “Dramatiskā teātra aktieris” Valmieras teātra kursā, ļoti reti atbrauc uz Balviem. Vecākā māsa Ieva strādā Vācijā. Brālis arī ir pasaules ceļotājs, vienmēr ir kaut kur aizbraucis. Šobrīd Covid-19 ir izjaucis viņa plānus, tādēļ brālis pagaidām dzīvo mājās. Domāju, mamma lepojas, ka uzreiz pēc skolas esmu sākusi strādāt par skolotāju. Lai gan viņa to nekad mums nepasaka, bet var redzēt, ka viņa ar mums lepojas.

Foto - no personīgā arhīva

Nākamie Maleviči. Jaunākie aktivitātes dalībnieki radošajam izpausmēm izvēlējās izsmidzināmās krāsas.

savu emociju izpaušana uz audekla ar krāsu palīdzību. Tikpat interesanta viņai šķita karikatūru zīmēšana. “Tomēr, lai zīmētu karikatūras, ir daudz jātrenē roka. Bruno zīmēja tik ātri. Viņam viss tik viegli izdevās,” jūsmoja Beāte. Jauniete ir pārliecināta, ka, darot jebkuru darbu, galvenais ir aizrautība. Beāte cer, ka arī pašai nākotnē izdosies atrast nodarbošanos, kas viņai šķitīs tikpat interesanta.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Sarunu festivālā "Lampa"

Diskutē par izglītību mūža garumā

No 2. līdz 5. septembrim festivāla "Lampa" pasākumus bija iespējams noskatīties tiešraidē jebkurā sev ērtā vietā Latvijā un citviet pasaulē. Diskusijā "Izaugsme mūža garumā - ambīcija vai nepieciešamība?" piedalījās arī biedrības "Ritineitis" lektore, ģimenes tiesību eksperte un Ziemeļlatgales sieviešu biedrības "Ieva" dibinātāja RUDĪTE KRŪMIŅA.

Diskusiju vadīja žurnāliste un producente, TV raidījumu vadītāja Daina Jāņkalne. It kā jau zinām, ka mūža garumā ir iespēja adaptēties pārmaiņām darba tirgū, augt un pilnveidoties esošajā profesijā, turklāt tā ir iespēja īstenot savas personīgās ambīcijas vai piepildīt kādu senlološu ieceri.

Ja aiziet, durvis aizcērtot

Diskusijas dalībnieki secināja, ka Latvijā šīs iespējas izmanto maz. Kam būtu jāmainās valsts un privātā sektora pārvaldes mehānismos, darba ņēmēju domāšanā, lai pieaugušo izglītība kļūtu par iespēju risināt gan problēmas, ar kurām saskaras darba devēji, gan stiprinātu katru indivīda profesionālās iemaņas un prasmes jebkurā vecumā? Kāpēc tik daudzi pieaugušie nesaista savas dzīves kvalitātes paaugstināšanos un karjeras izredzes ar izglītību - kvalifikācijas paaugstināšanu, pārskolosanos vai zināšanu aktualizēšanu? Par šiem un citiem jautājumiem runāja Valsts izglītības un saturs centra rīkotajā sarunu festivāla "Lampa" diskusijā par izglītību un pieaugušiem cilvēkiem gan skolas solā, gan pasniedzēju lomā. Kā viens no argumentiem bieži tiek minēta ne pārāk pozitīvā pieredze skolā, tāpēc seko atrunas, - ko nu es, pietiek ar vidusskolas vai augstskolas izglītību. Cilvēkbērns aiziet, durvis aizcērtot ne tikai skolai, bet arī savai pašizaugsmei. Taču ir cilvēki, kuriem patīk sastapties ar izaicinājumiem - pierādīt sev, ka tu vari izdarīt vairāk, varbūt pat labāk ar savu dzīves pieredzi.

Esmu drošs un man pietiek!

Vidzemes Augstskolas Mūžizglītības projektu vadītāja INGUNA KUCINA ievērojusi, kas notiek ar studentiem, kuri pabeiguši augstskolu un atraduši darbu vai nu tiešajā profesijā, vai pilnīgi citā. Tāds cilvēks jūtas par sevi pārliecināts, sakot, - es esmu drošs un man pietiek! Taču, nonākot darba vidē, cilvēks saprot, ka vienmēr būs lietas, kuras vēl jāapgūst. Tad seko vilšanās, ka kaut kas no apgūtā nav bijis pietiekami labs. Taču ir arī labie piemēri, kad cilvēki turpina izglītoties, saprotot, ka sava izvēlēta mērķa labā var izdarīt vairāk. "Seko otra bakalaura grāda iegūšana, profesionālās pilnveides kursi, kuros viņi saprot, ka tas tiešām ir labs redzesloka paplašināšanas veids," saka Inguna Kucina.

Cilvēkiem pietrūkst motivācijas

Vadībzinātņu doktore ANITA ZAĻAIS-KALNS uzskata, ka cilvēkiem pietrūkst motivācijas mācīties tālāk. "Viņi saka,

Foto - no personīgā arhīva

Diskusijas dalībnieces. Sarunu festivālā "Lampa" par mūžizglītību runāja arī biedrības "Ritineitis" lektore Rudīte Krūmiņa (otrā no kreisās). Diskusijas laikā izskanēja arī tāda atziņa, - ja cilvēks jebkurā vecumā par mācībām ir samaksājis pats, viņš no pasniedzēja prasīs lielāku atdevi nekā tad, ja mācības ir bez maksas. "Cilvēki labprāt maksā par angļu valodas apguvi, datorprasmju paaugstināšanu, arī par kaut kādām īpašām, tikai viņiem vajadzīgām prasmēm," domā Rudīte. Viņa ir pārliecināta, ka mūžizglītību var saistīt arī ar ģimeni, piemēram, vecmāmiņu, kura nodod mantojumā adīšanas prasmes, putraindesu gatavošanu vai maizes cepšanas prasmes.

man ir labi tāpat. Ir darbs, alga. Viņi saka, - kāpēc attīstīt sevi tālāk? Kāpēc man tērēt laiku un naudu, ja varu, piemēram, aizbraukt pasēņot? Ko viņam atbildēt?" ar pretjautājumiem pārējos diskusijas dalībniekus uzrunāja lektore. Viņa, nākot uz diskusiju, ievērojusi kādu uzrakstu: "Mans zelts ir manas zināšanas." Tas bijis tik uzmundrinoši! Rudīte Krūmiņa pieminēja ilgstošos bezdarbniekus, kuriem ir zudis dzīvesprieks un pat ticība atrast darbu. Ja cilvēks no 15 līdz 20 gadiem bijis bez darba, viņš vairs nelolo cerības ko atrast. Uzrunājot viņus, ir grūti pārliecināt nākt uz kursiem vai apmācībām. Taču, ja tas izdodas, cilvēks ir pateicīgs, ka ir pamanīts, ka viņš kādam vēl ir vajadzīgs. "Atved viņu aiz rokas, izskolo, un viņš saka, - jā, tagad es cepšu maizi!" teica Rudīte. Cilvēkos pēc tam parādās prieks, - es to varēju izdarīt. Es iemācījos! Mēs nekad nezinām, ko mums atnesīs rītdiena. Pēkšņi mūs var piemeklēt veselības problēmas, notikt štatu samazināšana, un tu pēkšņi vari palikt bez darba. Tikai tādā situācijā cilvēks aizdomāties, ko darīt, kā rīkoties tālāk. Cilvēkam sirdi ienāk rūgtums. Kā tas var būt, ka divdesmit gadus biju vajadzīgs ar savām prasmēm un zināšanām, bet pēkšņi tas viss neder? Lai atkal varētu iekļauties darba tirgū, tomēr jāatrod gan laiks, gan resursi jaunu zināšanu apguvei. Citreiz cilvēks atbalstu rod vai nu ģimenē, vai pie pašvaldības, kaut vai nejauši pamanītas reklāmas vai autoostā satikta cilvēka, kas mudina apgūt kaut ko jaunu.

Svarīga projektu pieredze

"Kad cilvēks nonāk problēmsituācijā, cilvēki meklē risinājumu tur, kur viņš prot, visbiežāk savā apkārtnē," secina SIA "Mācību centrs plus" Erasmus+ projektu koordinatore ZANE GRANDĀNE. Viņa uzskata, ka, esot kursos kopā ar dažādu citu valstu pārstāvjiem, diskusijās var smelties jaunas zināšanas. Tad var izvērtēt, vai viņu pieredze darbosies arī Latvijā. Tā redzesloks paplašinās. Kaut vai valodas zināšanas, - tās tomēr paver ceļu komuni-

kācijai. "Varbūt klasē vari iet kā aktieris, tā iekustinot klausītājus ar savu spēli? Tad mācības liksies vieglākas. Man bija pozitīva ārzemju pieredze," atklāja Zane.

Varbūt var palīdzēt karjeras konsultants

Rudīte Krūmiņa uzslavēja biedrības "Ritineitis" aktivitātes gan ilgstošo bezdarbnieku apmācībā, gan apmācībā caur dažādiem projektiem. "Nāciet! Mēs sapratīsim, atbalstīsim! Izrunāsimies un kopīgi meklēsim risinājumu konkrētai dzīves situācijai. Cilvēkam jājūtas vajadzīgam, viņus vajag iedvesmot, un biedrībai ir šī pieredze," teica Rudīte. Diskusiju vadītāja DAINA JĀŅKALNE piebilda, ka nereti cilvēkam ir kaudze dažādu sertifikātu gan ar apgūtu kādu amatu, gan citām prasmēm, taču darba kā nav, tā nav nedz savā ciemā, nedz pilsētā. Kā savienot mācību procesu ar darba tirgus pieprasījumu? Cilvēkam jāzina, vai, piemēram, mācoties par frizieri, viņš gribēs tikai radniekiem matus apgriezt, vai strādāt šajā jomā, pieņemot dažādus klientus. Te var līdzēt karjeras konsultanti, kādi ir skolā. Cilvēkam pašam svarīgi saprast, kas jau ir tavā purā, kas tevi interesē. Un vai to lietu, ko apgūsi, prātīgi izmantot par visiem simts procentiem. Aizraušanās, hobbjs ir viena lieta, darbs konkrētā profesijā - cita. Ne katrs varēs strādāt un komunicēt ar klientiem, ne katram dota tāda vai citāda rakstura šķautne konkrētā darba veikšanai. Tāpēc konsultanta loma būtu svarīga arī pieaugušajiem cilvēkiem. Taču arī viņi šim darbam ir jāsagatavo, arī viņiem nepieciešama izglītība. Skolēniem ir laba "Ēnu diena", bet diez vai uzņēmējs gribēs šādās dienās redzēt pie sevis piecdesmitgadnieku. Kuldiņas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma projektu vadītāja LĀSE JUSKA uzskata, ka tas būtu reāli, jo uzņēmēji sūdzas, ka viņiem trūkst darbinieku. Ja cilvēks pamēģinātu pastrādāt, paskatīties, varbūt rastos abpusēja ieinteresētība? Taču atkal - vai katram ir labas komunikāciju prasmes, jo tās šajā procesā ir ļoti nepieciešamas. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc grūti atgriezties darba tirgū.

Bibliotēku dzīve

Noslēdzies jauno lasītāju fotokonkurss

Balvu Centrālā bibliotēka vasarā piedāvāja fotokonkursu bērniem un jauniešiem "Mani vasaras mirkli kopā ar grāmatu".

Vecākā bibliotekāre darbam ar bērniem Ligita Pušpure stāsta, ka bibliotekāri priecājas par iesūtītajiem darbiem, par lasītājiem, kuri savu brīvo laiku izvēlas pavadīt kopā ar grāmatu. Mamma Evita kopā ar bērniem Rihardu, Gabrielu, Marku, Deividu un Santu ļoti daudz lasa un sevi dēvē par grāmatu tārpiņiem. "Es "Bērnu žūrijā" grāmatas lasu jau no savas bērnības, un tagad lasa mani bērni, bet pati lasu "Vecāku žūrijas" grāmatas. Mums grāmata nozīmē sava veida atpūtu un tajā pašā laikā izklaidi. Grāmata ir nebeidzams prieks un baudas avots, kas atklāj miljoniem dažādas pasaules un ļauj izdzīvot tūkstošiem dažādas dzīves," saka Evita. Viņi visi ir aktīvi Balvu novada Krišjāņu pagasta bibliotēkas lasītāji. Madara Mozule ir īpaša meitene, kura vienmēr cenšas piedalīties visos bibliotēkas organizētajos konkursos un ir čakla lasītāja. "Man patīk lasīt grāmatas, jo tās paver tik daudz dažādu iespēju, notikumu, piedzīvojumu. Lasot cilvēks iegrimst citā pasaulē, izdzīvo citu cilvēku likteņus, priekus un sāpes. Grāmatas arī sniedz daudz zināšanu. Man ļoti patīk pētīt grāmatas par mākslu, kurās ir dažādu gleznu reprodukcijas, un tad es mēģinu pati tādas uzgleznot. Grāmatas reizēm varbūt arī kā draugs, kuram paprasīt padomu. Bērniem un jauniešiem būtu vairāk jālasa grāmatas, jo tas bagātinātu viņu dvēseles," saka Madara. Daniela Bogdanova bibliotēku vienmēr apmeklē kopā ar mammu vai tēti, dažreiz arī vecmāmiņu, kuri visi ir ieinteresēti, lai meitene iepazītu grāmatu pasauli. "Lasot grāmatu, var fantazēt. Man patīk piedzīvojumu grāmatas," bilst Daniela. Konkursa dalībniekiem pārsteiguma balvas sarūpēja apgāds "Zvaigznes ABC", un visi konkursa dalībnieki tika svinīgi godināti.

Tā kā Krišjāņu pagasts atrodas patālu no Balviem, tad Mašņikovu ģimeni pārsteigt turp devās Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Cibule un vecākā bibliotekāre darbam ar bērniem Ligita Pušpure, lai personīgi nodotu Pateicības rakstu un Zvaigznes ABC sagādātās balvas. Daniela Bogdanova un Madara Mozule bija uzaicinātas uz bibliotēku, kur saņēma savas pārsteiguma balvas.

Konkursa mērķis bija veicināt bērnu interesi par grāmatu un vidi, kurā viņi dzīvo, kā arī attīstīt spēju saskatīt skaisto ikdienā un svētkos.

Priecīga par novērtējumu. Daniela ir priecīga par savu darba novērtējumu un par to saka paldies arī mammai Katrīnai.

Ar pārsteiguma balvām. Mamma Evita Mašņikova kopā ar saviem bērniem - čaklajiem lasītājiem no Krišjāņu pagasta.

Tuvojas preses abonēšanas kampaņa

Latvijas Pasts apbalvo konkursa “Mans pastnieks” uzvarētājus

Virusa ietekmes rezultātā konkursa “Mans pastnieks 2019” uzvarētāju sveikšana šogad noritēja atšķirīgāk un vēlāk nekā citus gadus, taču tikpat svinīgā un pacilātā gaisotnē. Piektdien, 2020.gada 11.septembrī, Latvijas Pasta valdes priekšsēdētājs Mārcis Vilcāns apbalvoja Latvijas Pasta labākos darbiniekus Latgalē, tostarp arī Viļakas pasta nodaļas operatori klientu vērtējumā TATJANU AŅISIMOVU.

Par Latvijas Pasta konkursa rezultātiem klientu vērtējumā “Vaduguns” rakstīja jau šī gada marta sākumā. Arī par Viļakas pasta nodaļas operatori Tatjanu Aņisimovu. Viņai atlika tikai iegādāties balles kurpes un kleitu un gluži kā Pelnrušķītei doties uz konkursa noslēguma pastnieku balli, lai saņemtu godam nopelnīto balvu. Taču jaunais Covid-19 visu izjauca.

Pērn Latvijas Pasts jau devīto reizi aicināja iedzīvotājus novērtēt katra reģiona labāko pastnieku un pasta nodaļas operatoru, kopumā kādai no nominācijām konkursā “Mans pastnieks 2019” bija izvirzīti 1610 Latvijas Pasta pastnieki vai pasta operatori, par kuriem kopumā saņemta 11321 iedzīvotāju anketa.

Tradicionālais konkurss “Mans pastnieks” ir vienīgais ārējais vērtējums Latvijas Pasta darbiniekiem, kuru nosaka uzņēmuma klienti, balsojot ar anketu starpniecību un izceļot darbinieku profesionālās spējas, kā arī pasakot paldies par teicamo darbu. Par labākajām pasta darbiniecēm Latgales reģionā pērn klienti atzina pastnieci Marinu Rubeni no Rēzeknes un pasta nodaļas operatori Tatjanu Aņisimovu no Viļakas pasta nodaļas.

Atvedot labu laiku, saulainajā piektdienas pēcpusdienā sveicēji arī bija klāt. Pavadošās personas un “Latvijas Pasta” valdes priekšsēdētājs Mārcis Vilcāns ieradās mazajā, bet omulīgajā un sirsnības piepildītajā Viļakas pasta nodaļā, kur sveica T.Aņisimovu un pasniedza viņai godam nopelnīto balvu.

Uzrunājot klātesošos, pasta priekšnieks M.Vilcāns savu runu sāka ar atvainošanu: “No vienas puses ir priecīgs brīdis, bet no otras puses vispārējā situācija laupījusi svētkus, - balli ar orķestri un visu pārējo, tāpēc braucām ciemos pie jums. Tas mums jāva sagādāt pārsteiguma mirkli jūsu pašu mājās, kas varbūt nemaz arī nav slikti.” Pasta priekšnieks solīja parādu par balli atdot, kad nebūšanas ar Covid-19 beigsies. Tad pasts sarīkos balli un vēlreiz visus suminās. “Tas, ka mēs te atbraucām, ir tikai tāds sākums. Galvenais, ka jūsu pašu klienti ņēmuši rokā rakstāmo un rakstījuši par jums labus vārdus, un jūs esat atzīta kā labākā pasta operatore Latgales reģionā. Paldies, ka jūs par viņiem tā rūpējaties un ka viņi jūs tur godā un ciena. Ir labi, ka jūs ar pozitīvo dalāties ar klientiem, kolēģiem, iedzīvotājiem. Lai pozitīvas lietas vairojas! Lai vairāk tādu cilvēku kā jūs, par kuriem citi cilvēki gatavi teikt tikai labus vārdus. Mēs ilgi braucām jūs sveikt, tomēr atbraucām,” uzsvēra pasta priekšnieks.

Foto - A. Kisanovs

Pēc apbalvošanas. Pēc apbalvojuma pasniegšanas Latvijas Pasta valdes priekšsēdētājs Mārcis Vilcāns un viņa pavadošās personas nofotografējās kopā ar Viļakas pasta nodaļas operatori Tatjanu Aņisimovu un darbinieci Jeļenu Akčibašu (no kreisās).

Viņš atzinīgi novērtēja arī Viļakas novada vadību, kas jau iepriekš, Latvijas valsts gadadienā, pasta operatori par ilggadējo un apzinīgo darbu bija apbalvojuši ar Atzinības rakstu. Tāpat pauda atzinību par sakoopto pilsētu.

Sarunā ar “Vaduguni” M.Vilcāns vēlreiz akcentēja, ka galvenā aktualitāte ir apsveikt labākos pasta darbiniekus. Taču tuvojas oktobris - drukātās preses abonēšanas laiks. Katrs izdevējs lemj pats, kā uzrunāt savus lasītājus, kādas atlaišanas jeb bonusus preses abonēšanā viņiem piedāvāt. Latvijas Pasts gatavo tradicionālo abonēšanas katalogu, ko izsūtīs klientiem, informācija par preses abonēšanu būs pieejama pasta nodaļās, pasta mājaslapā, sociālajos tīklos.

Līdz septembra beigām Saeima un valdība, cerams, ieviesīs arī skaidrību par valsts dotācijām abonētās preses piegādē. “Un būs skaidrība gan lasītājiem, gan izdevējiem, gan mums, un varēs

pilnā apjomā uzsākt nākamās abonēšanas sezonu. Mēs ceram, ka arī nākamgad cilvēki abonēs un lasīs drukāto presi!” pārliecināts pasta valdes priekšsēdētājs.

Pagājušajā nedēļā noslēdzās projekts par Latvijas Pasta pakomātu aprīkošanu ar jaunākās paaudzes karšu termināliem, lai iedzīvotāji par sūtījumu var samaksāt uzreiz, gan sūtījumu saņemot, gan nosūtīšanas brīdī.

Pastam ir dažādi šķirošanas optimizācijas jeb modernizācijas projekti. Plānota pasta maršrutu pārskatīšana.

Pasta priekšnieks aicināja iedzīvotājus, kuri vēlas sveikt tuviniekus ar pasta starpniecību Ziemassvētkos vai Jaunajā gadā, sarūpējot viņiem dāvaniņas internetā, darīt to laikus, jo saistībā ar Covid-19 joprojām pastāv dažādi ierobežojumi pasta sūtījumu piegādē. Īpaši starptautiskie sūtījumi ceļo ilgāk.

“Satiec savu meistarū”

Baltinavieši pieskandina Rīgas centru

Pasākums “Satiec savu meistarū” ik pavasari pulcē plašu meistarū un dalībnieku pulku. Tas ir vērienīgākais tradicionālo prasmju apgūšanas pasākums, kura mērķis ir gūt praktiskas zināšanas, vēstīt plašākai sabiedrībai par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu un pārmantošanu, kā arī meistarim, viņu zināšanām un prasmēm. Šogad, saistībā ar valsti izsludināto ārkārtējo situāciju, pasākums “Satiec savu meistarū 2020” dalībniekus pulcēja rudens pusē.

Ziemeļlatgales cimdu adīšanas meistares 2.septembrī tikās Balvu Novada muzejā, lai dalītos cimdu adīšanas rakstu pieredzē. Baltinavas novada pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste M.SILIŅA pastāstīja: “Baltinavas novada cimdu rakstu adīšanas pieredzē dalījās Anita Kaša, bet ar tradicionālo muzicēšanu pasākumu bagātināja Aija Keiša. 4.septembrī Baltinavas Novada muzejā notika pasākums “Baltinavas etnogrāfiskā ansambļa pūrs. Annas Mežales piemiņai...” Audēju pulciņa vadītāja, ansambļa dalībniece Iveta Gabrāne klātesošos aicināja atminēties mūžībā devušos etnogrāfiskā ansambļa dziedātāju Annu

Mežali. Ar skaistām fotogrāfijām, dzīvesstāstu, daudzajiem sasniegumiem, emocionālā atmiņu stāsta par pirmo darba dienu nolāsišanu ne vienai vien pasākuma dalībniecei acis sariesās asaras. Gan prieka, gan skumju asaras, atceroties jaukos mirkļus, kas pavadīti kopā ar Annu. Annas Mežales meita Anita un vedekla Aelita stāstīja savus atmiņus stāstus no bērnības, jaunības, pēdējiem Annas dzīves gadiem. Arī etnogrāfiskā ansambļa sievas, atminoties Annu, dalījās savās atmiņās par mēģinājumiem un pasākumiem, tāpat arī izdziedāja dažādas dziesmas.

Savukārt 5.septembrī baltinavieši Tautas tērpu centrā “Senā klēts” vadīja pasākumu, kura dalībniekus iepazīstināja ar Baltinavas tradicionālo kultūru. I.Gabrāne kopā ar meitu Kristiānu Buravecu mācīja celu jostu aušanu. Par cimdu adīšanas tradīcijām, rakstiem gan stāstīja, gan ierādīja tos citiem, praktiski darbojoties.

Aija Keiša kopā ar Tomu un Eduardu Buravecēm sniedza muzikālo pasākuma baudījumu, spēlējot tradicionālo mūziku. Viņiem pievienojās arī Asnate Rancāne, tautas mūzikas grupas “Tautumeitas” dalībniece. Muzikanti ar savu atraktīvo spēlēšanu un dziedāšanu pieskandināja ne tikai “Senās klēts” telpas, bet arī Rīgas centru.”

Foto - no personīgā arhīva

Senā klēts. Baltinavieši pie Tautas tērpu centra “Senā klēts” Rīgā. Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Viļakas novada iedzīvotājam draud kriminālatbildība

Izņem neregistrētus ieročus, munīciju, kandžu un brāgu

Pagājušajā trešdienā administratīvās apskates laikā Viļakas novadā Valsts policijas darbinieki izņēma nelikumīgi ražotu alkoholu, neregistrētus šaujamieročus un munīciju. Aizdomās turamā persona ir noskaidrota, kurai par šiem pārkāpumiem draud kriminālatbildība.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes speciāliste Lāsma Kursīte informē, ka Balvu iecirkņa rīcībā bija nonākusi informācija par iespējamu nelegālā alkohola ražošanas un realizēšanas vietu. Tas arī apstiprinājās, jo 9.septembrī administratīvās apskates laikā 1948.gadā dzimuša vīrieša dzīvesvietā likumsargi izņēma aptuveni 86 litrus kandžas un 240 litrus brāgas. Tāpat tika atrasta arī slēptuve, kurā vīrietis uzglabāja šaujamieročus un munīciju. Kopumā Valsts policija izņēma trīs gludstobra medību ieročus, vienu vītņstobra mazkalibra šauteni un 255 dažāda kalibra patronas.

Šobrīd izmeklēšana turpinās un ir nozīmētas nepieciešamās ekspertīzes. Vīrietim par šādām darbībām draud kriminālatbildība pēc Krimināllikuma 233.panta 2.daļas – par šaujamieroča, šaujamieroča būtisko sastāvdaļu, šaujamieroča munīcijas, lielas enerģijas pneimatiskā ieroča, sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises izgatavošanu, remontēšanu, iegādāšanos, glabāšanu, nēsāšanu, pārvadāšanu, pārsūtīšanu vai realizēšanu bez attiecīgas atļaujas. Par šādu noziegumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trīs gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

Foto – Valsts policija

Foto – Valsts policija

Neregistrēti ieroči un munīcija. Kā redzams vienā no attēliem, vīrietis par šaujamieroču slēptuvi bija izvēlējies pagulti.

Negadījums

Alnis izraisa sadursmi ar pasažieru autobusu

Kāds aculiecinieks ziņo, ka pagājušajā trešdienā pulksten 21.10, braucot pa Gulbenes-Balvu šoseju, virzienā uz Balviem, notika ceļu satiksmes negadījums ar meža dzīvnieku.

“Braucot ar autobusu Rīga-Baltinava, pēkšņi sajūtām spēcīgu triecienu. Autobuss strauji apstājās. Vēlāk tapa zināms, ka uz ceļa braucamās daļas bija izskrējies alnis, kā rezultātā notika sadursme ar autobusu. Dzīvnieks negadījuma vietā nomira. Par laimi, neviens cilvēks necieta,” stāsta aculiecinieks.

Kā ziņojis “Latvijas Televīzijas” raidījums “Aizliegtais paņēmiens”, Valsts policijas statistika liecina, ka 2016.gadā bija 433 avārijas ar meža dzīvniekiem (ievainoti 57 cilvēki), 2017.gadā – 575 avārijas (ievainoti 65 cilvēki), bet 2018.gadā jau 620 šādas avārijas, kurās ievainojumus guva 80 cilvēki un vēl divi cilvēki gāja bojā. Tomēr, kā liecina raidījuma veiktā analīze, salīdzinot Valsts policijas datus ar Valsts meža dienesta un apdrošinātāju sniegtu informāciju par sadursmēm ar meža dzīvniekiem, secinājums ir, ka Latvijā, iespējams, ir piecas reizes vairāk sadursmju ar dzīvniekiem, nekā par to vēsta policijas statistika.

Negadījuma sekas. Šādi izskatījās “Nordeka” autobuss pēc sadursmes ar lielo meža dzīvnieku.

Foto – ekrānsāviņš no aculiecinieka video

Informē robežsardze

Apģūst radiostaciju lietošanas prasmes

No 24.augusta līdz 11.septembrim Valsts robežsardzes koledžā tika īstenota kvalifikācijas paaugstināšanas programma “Robežsarga speciālās militārās apmācības kurss “Sakarnieku apmācība””, kur 64 Valsts robežsardzes teritoriālo pārvalžu amatpersonas apguva radiostaciju lietošanas prasmes, pilnveidoja spējas noraidīt un saņemt informāciju balss un datu režīmos. Šis iemaņas apguva arī astoņi Viļakas pārvaldes robežsargi. Apmācību mērķis bija sagatavot Valsts robežsardzes amatpersonas noteikto uzdevumu izpildei valsts aizsardzības nodrošināšanā, darbojoties Nacionālo bruņoto spēku sastāvā. Īstenot apmācības tika pieaicināti Amerikas Savienoto Valstu armijas Civilo lietu komandas un Kanādas bruņoto spēku pārstāvji, kuri vadīja nodarbības un sniedza materiālu-technisko atbalstu militāro radiostaciju nodrošināšanā.

Lasītāja jautā

Par laukumu pie līcas tilta

Foto - A.Kirsanovs

Foto - A.Kirsanovs

Ar laikraksta “Vaduguns” redakciju sazinājās lasītāja no Balviem. Sieviete jautā, vai varētu parūpēties par to, lai stāvlaukumā pie Rēzeknes un Balvu novadu robežas (pie līcas upes tilta) būtu uzstādīts atkritumu konteiners?

“Bijām šajā laukumā apstājušies, lai padzertu tēju. Laukuma abās pusēs ir skaisti stendi ar informāciju par Rēzeknes un Balvu novadiem. Tajā pašā laikā laukums ir piesārņots un nav konteiners, kur varētu izmest atkritumus. Nav arī tualetes. Vai atbildīgie cilvēki varētu parūpēties par to, lai stāvlaukums cilvēkiem būtu viesmīlīgāks?” jautā balveniete.

Bērzpils pagasta pārvaldes vadītāja BIRUTA BOGDANE skaidro, ka šis laukums pieder privāttipašniekam. Par tā tīrību regulāri rūpējas gan pagasta pārvalde, gan to kopj arī pats privāttipašnieks. Tomēr, neskatoties uz to, laukums tikpat regulāri tiek atkal piesārņots. “Piesārņots tiek biežāk, nekā varam iespēt laukumu sakopt. Jāteic, ka šādās vietās uzstādot atkritumu konteinerus, nereti daļa cilvēku to mēdz izmantot arī ļaunprātīgi, atkritumu maisus sākot vest un konteinerā mest ikdienā - ne tikai reizes, kad tur tiek piestāts ar automašīnu, lai nedaudz atpūstos. Lai varētu izmest atkritumus, uz laukumu varam aizvest un piekarināt tukšos atkritumu maisus, ko arī mēdzam darīt. Vismaz šobrīd neko vairāk gan nevaru solīt,” stāsta B.Bogdane.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Sapņo par lielu būvi

Par ko un ar ko tiesāsies alūksnieši?

Pagājušajā nedēļā Alūksnes novada dome saņēma Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (CFLA) vēstuli par pašvaldības plānoto projektu "Veselības veicināšanas pakalpojumu centra izveide", kurā CFLA pašvaldību informē, ka tā neslēgs vienošanos ar pašvaldību par projekta ieviešanu, pamatojot savu lēmumu ar risku izvērtējumu un uz to pamata balstītiem aģentūras un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas secinājumiem. Alūksnes novada domes priekšsēdētājs ARTURS DUKULIS "Vadugunij" apliecināja, ka izmantos savas tiesības un vērsīsies attiecīgās instancēs, lai šo lēmumu apstrīdētu.

Izplatītājā preses paziņojumā novada vadītājs uzsver: "Par šādu lēmumu neesam pārsteigti, par to liecināja visa līdzšinējā ministra Jura Pūces publiskā komunikācija Alūksnes projekta sakarā. Mēs pašvaldībā, protams, ļoti rūpīgi iepazīsimies ar vēstulē norādītajiem argumentiem, uz ko aģentūra balsta savu lēmumu, tomēr jau šobrīd ir skaidrs, ka tiem nav tiesiska pamata un tie nesakrīt ar pašvaldības viedokli. Aģentūra savā argumentācijā lielākoties balstās uz Veselības veicināšanas pakalpojumu centra nomnieka darbības un plānu analīzi, taču es gribu atgādināt, ka neviens normatīvais akts pašvaldībai vispār nav uzlicis par pienākumu līdz vienošanās par projekta īstenošanu noslēgšanai atrast objekta nomnieku. Šī bija pašvaldības iniciatīva ar mērķi būt pārliecinātiem par projekta iznākuma rādītāju sasniegšanu. Līdz ar to vēlreiz apliecinās, ka pats projekts pēc būtības ir atbilstošs un netiek apstrīdēts. Mums nav saprotams, kāpēc pašvaldībai netiek piedāvāts mainīt nomnieku divarpus gadu laikā līdz objekta nodošanai ekspluatācijā. Tas vien liecina, ka noraidīšanas patiesie iemesli ir finanšu noņemšana vai apzināts kaitējums novadam. Mēs uzskatām, ka projekts ir atbilstošs visiem kritērijiem, un nepiekrītam šim aģentūras lēmumam."

"Uzdodiet jautājumus, un uz tiem konkrēti arī godīgi sniegsu atbildes, nevis kā lielie politiķi, kuri pusstundu norunā, un beigās nesaproti, par ko iet runa," "Vadugunij" atzina A. Dukulis.

Daudzi mūspuses cilvēki apskauž, ka pie jums jābrauc baudīt kultūra, jo Balvos joprojām slēgts kultūras nams... Kāda ir recepte, lai piesaistītu skatītājus?

-Negribētu Alūksni izcelt, ka mēs, lūk, nezin kādus kalnus esam gāzuši. Šajā gadījumā gribu pateikt arī to, ka ļoti labas lietas ir izdarījuši balvenieši. Kādreiz jūs apskaudu par sakārtotajām tranzītielām. Tolai, aizbraucot uz Balviem, neizpalika: "Vau!" Ir lietas, par kurām var lepoties arī gulbenieši un smiltenieši. Tāpat arī Viļaka kļūst skaistāka un pievilcīgāka. Vienmēr aizmirstas tā novada nosaukums aiz Balviem uz Rēzeknes pusi.

Rugāji?

-Jā, Rugājos uzbūvēta mūsdienīga sporta halle, arī stadions. Katram, ja tā drīkst teikt, ir ar ko palielities. Ja runājam par kultūru, tad būtiskākais bija tas, ka šogad paliek jau pieci gadi, kā uzbūvēts mūsu kultūras centrs. Pirms tā celtniecības bija spraigas diskusijas: "Vai mums to vajag, kas tur ies? Būšot pustukšas zāles." Tas prasīja lielu un darbietilpīgu darbu, tas nenāca viegli. Tagad ir līdz 500 sēdvietām. To veidojam ar domu, ka tam

Foto - no personīgā arhīva

Cerīgi raugās nākotnē. Alūksnes novada domes priekšsēdētājs Arturs Dukulis uzsver, ka nevēlas dzīvot *Sūnu ciemā*: "Tāpēc mēs darām, ko varam, un pat vairāk."

jāklūst par kultūras dzīves centru. Prieks, ka pie mums brauc jūspuses ļaudis, madonieši, rīdzinieki un citu novadu skatītāji. Galvenā doma - nevis braukt kultūru baudīt galvaspilsētā, bet savās mājās.

Alūksnē veiksmīgi apsaimnieko ezeru, piesaistot tūristus...

-Daudzus gadus definējam, ka Alūksnes lielākā bagātība ir ezers. Savukārt runājot visa novada kontekstā, uzskatu, ka nevaram noliecināt to, ko daba mums ir devusi. Mums nav jāuzceļ kaut kāda bērnu pilsēta, kā tas ir ASV vai Kanādā. Labāk izdarām kaut ko tādu, kas neprasa milzīgus ieguldījumus. Mūsu koncepcija ir tāda, lai pašvaldība radītu maksimāli labākus apstākļus uzņēmēju piesaistīšanai. Daudzi uzņēmēji to ir novērtējuši. Protams, tas nav vienas dienas jautājums. Cilvēkiem ir jāapzinās, ka patiesi vēlas dzīvot modernā un sakoptā vidē. Uzņēmēju uzdevums ir radīt darbavietas, nodrošināt algas, bet pašvaldības - palīdzēt un radīt apstākļus cilvēkiem šo naudu tērēt. Vairāk tas skan ciniski vai īpatnēji, tomēr uz to mēs ejam. Kāds izvēlas baudīt kultūru, cits - sportot, pastaigāties pa pilsētu vai pavizināties ar velosipēdu. Gubeni un Balvus apskaužam par labām sporta bāzēm. Savukārt mums ir tas, ko daba devusi - slēpošanas trases. Perspektīvā domājam atbalstīt *mežiniekus* nevis, lai konkurētu, piemēram, ar Madonu, bet lai mūsu cilvēkiem ir kur paslēpot un pastaigāties brīvā dabā. Tāpat sapņojam par veselības centra izveidi.

Kas tas ir par projektu?

-Vēlamies uzbūvēt veselības centru, kurā viss būtu saistīts ar ūdens procedūrām. Pamatu pamats ir peldbaseins. Pašvaldībā to uzbūvēs un iznomās, lai uzņēmēji varētu radīt jaunas darbavietas.

Kāda ir iedzīvotāju attieksme?

-Iespējams, pie manis nāk vairāk pozitīvi noskaņotie... Parasti saka, ka pretējie poli pievelkas, bet ir arī situācijas, kad šie poli koncentrējas kopā. Nesaku, ka tas ir viennozīmīgi vērtēts projekts, tomēr atbalsts ir.

Vai redzama gaisma tunēļa galā?

-Pamata pretenzijas izvirza Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Protams, likuma paredzētajā kārtībā šo

Foto - no personīgā arhīva

Sapņu būve. Veselības veicināšanas pakalpojumu centra izveides likteni, visticamāk, lems tiesas procesā.

lēmumu pārsūdzēsīm. Veselības centrs, līdzīgi kultūras centram, pievilktu cilvēkus. Man visvairāk žēl par to, ka projekta neīstenošanas gadījumā zaudēsim 140-160 numuriņu viesnīcu. Paši saprotat, lai šādu viesnīcu, arī veselības centru apkalpotu, neizpaliktu jaunas darbavietas. Izskan replikas, ka objekta cena varētu būt par lielu. Tirgus nosaka, cik un kas maksā. Vai patiešām mēs, tie, kuri dzīvo aiz simta kilometra, neesam cilvēki? Vai mēs nedrīkstam sapņot par labāku dzīves līmeni? Vai Balvi, Alūksne un Gulbene nedrīkst tuvināt un nodrošināt līdzīgas iespējas, kādas ir Rīgā, Jūrmalā un Pierīgā? Mēs nedrīkstam to darīt? Ja to darām, tad kāpēc izskan pārmetumi, ka gribam pārkāpt pāri savai galvai. Par to ir tas stāsts. Tad lai valsts skaidri un gaiši definē, lai mēs nebāzam galvas virs Latvijas vidējā dzīves līmeņa. Ja tāda ir nostāja, tad okey. Tiesa, tad to tā arī lai skaidri definē. Iedzīvotāji nebūs tik dumji, lai saprastu, ka dzīvojot, piemēram, Alūksnē vai Balvos nevar sapņot par to, kas ir Rīgā.

Pilsētā ir nosiltināti daudzi jo daudzi daudzdzīvokļu nami. Vai alūksnieši ir bagātāki par balveniešiem?

-Nē. Pamata jautājums, lai māju siltinātu, ir iedzīvotāju lēmums. Viņi paši lem. Siltināšanu var sadalīt divos etapos - pirmais un otrais uzsaukums. Pirmais uzsaukumā nosiltināja dažus namus. Kaimiņi, to redzot, saprata, ka tas ir liels ieguvums.

Tātad vajadzīgs pionieris?

-Jā, jebkurā lietā un vietā. Latvieši nereti spriež: "Re, kaimiņš var, vai es par viņu slīktāks?" Tagad ir tāda situācija, ka mājas stāv rindā.

Kā vērtējat tuvojošos administratīvo teritoriālo reformu?

-Salīdzinot ar Balviem, Alūksnē un Gulbenē nav gaidāmas kardinālas izmaiņas. Uzskatu, ka grūti izvērtēt, piemēram, ko Alūksnes novads būtu ieguvis, ja sadalītos četrās pašvaldībās. Nav noslēpums, ka katram savs stūritis ir vismiļākais. Pēdējos gados esam sapratuši un sevi pozicionējuši kā alūksniešus. Ar to nedomāju tikai pilsētu, bet visu novadu kopumā. Var piekrist vai nē, tomēr lielākām pašvaldībām ir lielākas iespējas, turklāt laukos ne uz mirkli neesam aizmirsuši. Piemēram, jau otro sasaukumu mums ir pagastu programma, kad katram pagastam piešķiram 40 000 eiro. Pagasts arī pats lem, kur šo naudu ieguldīt. Piemēram, izgaismot pagasta centru, asfaltēt ielu, kaut ko iegādāties saietu nama vāja-

dzībām utt. Ceru, ka arī jaunais sasaukums šo pieredzi saglabās. Astoņu gadu laikā katrs pagasts ir saņēmis EUR 80 000 un šo naudu izlietojis pēc saviem ieskatiem.

Ar ko jūsu novads atšķiras no kaimiņiem?

-Mums ir Kājnieku skola un Zemessardzes štābs. Armija un civilā dzīve iet roku rokā. Nav noslēpums, ka Zeltiņos veidojas poli-gons. Tas, manuprāt, ir stabilitātes faktors. Alūksnes pilsēta paliks kā novada centrs. Tas nenozīmē, ka mēs negribam pagastus. Darīsim visu iespējamo, lai pagasta centri saglabātos. Covid-19 mudināja paskatīties citādāk uz dzīvi. Te ir tas variants, kad pilsētai tuvākie pagasti kļūst par guļamvagoniem. Pats dzīvoju Jaunlaicēnē, un man tie 15 kilometri neko lielu neizsaka. Toties es dzīvoju laukos! Alūksnē nopirkta privātmāju gandrīz nav iespējams. Kustība notiek laukos.

Kāda ir situācija izglītības jomā?

-Vajag atšķirt divas lietas. Ja kādu skolu slēdz, tad vainīga ir pašvaldība. Tomēr neaizmirsīsim to, ka vecāki izlemj, kur mācīsies bērns. Var jau būt pagastā ļoti daudz bērnu, bet viņi mācās lielākās skolās. Kāpēc? Svarīga ir kvalitāte. Vai šajā skolā ir, piemēram, ķīmijas, fizikas kabineti? Nekas nenotiek rīt uz pusdienlaiku. Uzskatām, ka esam sasnieguši tādu līmeni, kad skolu attīstība ir atkarīga no bērnu skaita un bāzes. Es esmu tikai 'par' skolu esamību pagastos. Tomēr nereti lielo kļūdēju bērni mācās pilsētās.

Ko novēlat latgaliešiem?

-Man bieži uzdod jautājumu, -ko astoņos gados esmu izdarījis?

Kāda ir atbilde?

-Ir iedzīvotāji, kuri spriež, ka neko. Tagad ir tas laiks, kad neapmierinātie pēc deviņiem mēnešiem varēs izdarīt savu izvēli. Startējiet vēlēšanās un parādiet, ka varat vairāk, labāk un kvalitatīvāk izdarīt par tiem, kas šobrīd ir pie varas. Balveniešiem novēlu atrast vislabāko sadarbības modeli. Uz visām lietām skatos cerīgi. Senie laiki ir pagājuši, kad bija tikai kāds viens ciema centrs, kuru lielija visās sanāksmēs. Latvijai jāattīstās vienmērīgi.

Vai Rīgā ieklausās?

-Visu nosaka līdzekļi. Ja tos palaidīs brīvā plūsmā, tad varu skaidri un gaiši pateikt, ka Alūksne un Balvi nevarēs konkurēt ar Pierīgu. Viņiem tie rādītāji vienmēr būs labāki. Mums jāprieccājas par katru uzņēmēju, kurš šurp atnāk.

Lappusi sagatavoja E. Gabranovs

Izsole

Balvu novada pašvaldība mutiskā izsolē ar augšupejošu soli izsola nomas tiesības uz zemes vienībām:

- Balvu pagastā ar kadastra apzīmējumu 3846 005 0717, 0,0705 ha platībā;
- Balvu pagastā ar kadastra apzīmējumu 3846 005 0303, 0,08 ha platībā;
- Balvos ar kadastra apzīmējumu 3801 003 0239, 0,05 ha platībā;
- Tilžas pagastā ar kadastra apzīmējumu 3886 003 0562, 0,5 ha platībā;
- Kubulu pagastā ar kadastra apzīmējumu 3858 006 0384, 0,0582 ha platībā.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv un Balvu novada pašvaldības informatīvā izdevuma "Balvu Novada Ziņas" 2020.gada 10.septembra numurā.

Dažādi

SIA MC "Austrumvidzeme"
22.septembrī plkst. 10.00
**KATLU IEKĀRTU
OPERATORU KURSI.**
Mācības notiek Balvos, Brīvības
ielā 55. Tālr. uzziņām
29167198.

Piegādā smilti, granti, melnzemi.
Tālr. 29433126.

Rok dīķus, grāvjus, akas, pamatus.
Līdzina krastus. Zāģē, izved
cirsmas, apaugumus.
Tālr. 28608343.

Sertificēts meža taksators -
stigošana, dastošana.
Tālr. 28358514.

Taupi uz siltumu, netaupi uz logiem!
Logi un durvis uz nomaksu!
Tālr. 22066770.

Spiežam, karsējam, iepakojam
ābolu sulu Kubulos. Tālr. 27004732.

Apsardzes kursi. Tālr. 26336910.

Pieņemam smilti, granti, šķembas un
citus būvmateriālus. Ierīko, pieslēdz
ūdensvadus, kanalizāciju. Remontē
piebraucamos ceļņus.
Tālr. 25685918.

Pērk

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. **29411033.**

**IEPĒRK
MĀJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparrade.lv

Iepērk ābolus Stacijas ielā 32,
tehnikas laukumā, 5 centi/kg.
Izbraucam pie pārdevēja.
Tālr. 25643339.

Iepērk ābolus sulai Kubulos.
Tālr. 27004732.

Pērku zemi privātmājas būvniecībai
pie Balvu pirmā vai trešā ezera.
Tālr. 28641440.

"Craftwood" PĒRK MEŽA
ĪPAŠUMUS visā Latvijā, cena no
1000-10000 EUR/ha. Samaksa
darījuma dienā. Tālr. 26360308.

Pērk traktoros MTZ-80/82/52; T-40;
T-16; T-25; piekabes un agregātus.
Tālr. 22499148.

SIA "Senlejas" iepērk liellopus, teļus.
BIO liellopiem augstas cenas!
Samaksa tūlītēja. Tālr. 62003939.

Apsveikumi

Vēl jau septembris smaržīgas rozēs
Tavās rokās reibinot liek,
Vēl jau svešas Tev asteru skumjas,
Liesmo dvēselē mežvīna prieks.
Vēl to dienu vesela jūra,
Kas kā pīlādži debesīs zied,
Pie tā zeltainā mākoņa turies,
Kurā vasara nenoriet!

Dakteri **Tatjanu Šaicāni** sveicam jubilejā!
Viļakas poliklīnikas kolektīvs

Ja prieku, tad stipru kā pērkona lietu,
Ja bēdas - kā dzērvenes purvā,
Bet enerģiju un spēku ikdienas rūpēm -
Pāri kā varavīksni.

Sveicieni izpalīdzīgajai, foršajai, dzīvespriecīgajai
draudzenei **Vijai Cīrulei Garosilos**
skaistajā dzīves jubilejā!

Antoņina

Tev sevi šodien priekā izdziedāt,
Pār domām krizantēmu klēpi klāt,
Ar labiem vārdiem saņemt mīlestību,
Un apsegties ar siltu smaidu zību.

Mīļi sveicam **Olgu Tihomirovu**
skaistajā dzīves jubilejā!

Vera, Ļuda, Gaļina, Ņina

Pagājuši jau deviņi abonēšanas mēneši!

Pārliecinies, vai abonēji

Vaduguni oktobrim, novembrim, decembrim!?

Iespēja

Vidusskolēni aicināti pieteikties dalībai Jauno juristu universitātē

Latvijas Universitātes (LU) Juridiskā fakultāte izsludinājusi pieteikšanos dalībai Jauno juristu universitātē (JJU). Ikvienam vidusskolas skolēnam, kuram interesē jurisprudences un kurš nākotnē vēlas studēt tiesību zinātnei, dalība Jauno juristu universitātē ir lielisks atspēriena punkts un arī iespēja iegūt budžeta vietu studijām LU Juridiskajā fakultātē.

Jauno juristu universitātē notiks jau sesto reizi, kas dod iespēju vidusskolēniem LU Juridiskās fakultātes mācībspēku vadībā gūt priekšstatu par jurista darbu un tā nozīmi sabiedrībā, Latvijas tiesību sistēmu un valsts iekārtu, tiesību zinātnei un tās apakšnozarēm. Nodarbības notiks no oktobra līdz februārim un tās plānotas reizi mēnesī - sestdienās, lai netraucētu veiksmīgas mācības vidusskolas finiša taisnē. Šogad nodarbības notiks attālināti. Katru tematu ievadīs teorētiska lekcija, kurā iegūtās zināšanas skolēni papildinās un nostiprinās arī praktiski, risinot juridiskas

problēmsituācijas (kāzus) un inscenējot tiesas procesu.

Pēdējā nodarbībā skolēniem jākārto noslēguma pārbaudījums, kurā ietverti jautājumi par JJU laikā apgūtajiem tematiem. Trīs augstāko rezultātu ieguvēji garantēs sev valsts budžeta finansētu studiju vietu LU Juridiskās fakultātes bakalaura studiju programmas "Tiesību zinātne" 1. kursā. Savukārt tie, kuri gala pārbaudījumā būs ieguvuši 70% no vērtējuma, saņems 50 papildus punktus uzņemšanā LU Juridiskās fakultātes bakalaura studiju programmā.

Lai pieteiktos Jauno juristu universitātē, **līdz 21.septembrim jāaizpilda pieteikuma anketa**, kas pieejama mājaslapā: www.jaunojuristuuniversitate.lu.lv. Dalība Jauno juristu universitātē ir bez maksas.

